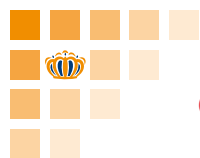

Jaarboek 2021

Colofon

Jaarboek

Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen
Nederland (KBOV)
Elfde Jaargang 2021

Verschijnen

1 uitgave per jaar

Doel

De Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen heeft ten doel het bevorderen en versterken van de band tussen de Nederlandse bevolking en het Huis van Oranje in de breedste zin van het woord.

KBOV

Contactadres
Kerkweg 11, 4424 NJ, Wemeldinge
M: 06 20 84 61 18
E: secretariaat@oranjebond.nl
W: www.oranjebond.nl
F: Oranjebond KBOV

Redactie

Bert Blaauw
Gerben Heldoorn
Dick Steenks
Eindredactie:
Sylvia Hörmann-Vorst

Medewerkende schrijvers

Gastschrijver

Berend de Boer (vaste boekenrecensent KBOV)
Geert de Brouwer (Koningsdag Eindhoven)
Susan Janssen + team (Gemeente Eindhoven)
Marleen Koens (Koninklijk Paleis Amsterdam)
Jasper van Zuuren (Koningsdag Son en Breugel)
sKBL

Realisatie

Zalsman BV
Steinfurtstraat 1
8028 PP Zwolle
Postbus 1025
8001 BA Zwolle
T: 038-467 00 70
F: 038-467 00 79
E: [zwolle@zalsman.nl](mailto: zwolle@zalsman.nl)
W: www.zalsman.nl

Fotografie

Voorwoord

Gemeente Gouda (foto Pieter Verhoeve)

KBOV-Congres Noordwijk

Hans Janssen Oranjevereniging Noordwijkerhout

Sylvia Hörmann-Vorst KBOV

Koninklijk Paleis Amsterdam

Nationaal Archief / Jeroen van der Meyde

Koningsdag 2021 Eindhoven

Gemeente Eindhoven / Fotografie Twycer

Zeven vragen aan

Stichting Oranje Comité Eindhoven

Stichting Oranjeviering Son en Breugel

Omslagen boekbesprekingen

Boom uitgevers Amsterdam

De Bezige Bij

Prometheus

Uitgeverij Balans Amsterdam

Uitgeverij Pluim

Jong Oranje

Oranje Kruis Den Haag

Uitgeverij Maretak

Uitgeverij Van Goor

Uitgeverij Van Holkema & Warendorf

Woordmagie

Bestuurder aan het woord

Gemeente 's-Hertogenbosch

Jasmijn Fleur Photography

Omslag voorzijde

Foto Koninklijk gezin Fotografie Twycer

Overig fotomateriaal Jaarboek en omslag

Sylvia Hörmann-Vorst (KBOV / PR)

Rechten en aansprakelijkheid

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie en/of medewerkende schrijvers en fotografen die aan deze uitgave hebben meegewerkt.

De redactie heeft zich ingespannen rechthebbenden van afbeeldingen te achterhalen en te duiden. Mocht u menen dat de redactie onterecht afbeeldingen heeft gebruikt, dan verzoeken wij u contact op te nemen met het secretariaat van de KBOV.

Voorwoord

Lectori Salutem,

Jezelf verzoenen met je roeping is pittig. Hoe krijg je vrede met het leven zoals dat tot je komt? Dat is voor velen een blijvende zoektocht.

Ik vond het indrukwekkend dat onze kroonprinses zich op haar veertiende verjaardag - zo blijkt uit het recente boek van Claudia de Breij - haar bij geboorte vastgelegde ambt wil accepteren. Volgens mij krijgen we Deo volente een wijze vorstin. En de allerhartelijkste felicitaties vanzelf met haar 18e verjaardag.

Het leven leren accepteren is sowieso niet altijd gemakkelijk. In een wereldwijde pandemie waarin we sinds het voorjaar van 2020 zitten, is dit voor ons allen nog meer op de proef gesteld. Corona raakt iedereen. Inmiddels is er bijna geen huishouden meer waarin er geen gezinsleden getroffen zijn door dit nare virus.

Het zal ook de vrijwilligers van onze Oranjeverenigingen niet voorbij zijn gegaan. Ook in het afgelopen jaar zijn er velen ziek geworden of zijn zelfs niet meer onder ons. Ook vanaf deze plek een hartelijk meeleven met allen die dierbaren verloren in het afgelopen jaar.

Oranjeverenigingen zijn goed in gemeenschapsvieringen. In vreugde (Koningsdag) en verdriet (Dodenderdenking). Ook het afgelopen jaar konden deze rond april-mei niet gaan zoals we gewend waren. Er dreigde immers een zwart scenario in de zorg. Zowel in Eindhoven als in het hele land zijn er wel gepaste en kleinschalige festiviteiten georganiseerd. Waarvoor dank en hulde. Hoe donker het leven ook is, we mogen onze vierdagen vieren. Fijn dat jullie zo creatief zijn in het organiseren van lichtpuntjes voor de eigen buurt of gemeenschap.

Dit jaarboek komt uit in december. Doorgaans een donkere, natte en koude tijd. Met Kerst vieren we ook de komst van het Kindeke. Na de donkere dagen komt er weer licht. Ik wens u namens het bestuur van de KBOV met uw geliefden gelukkige, gezonde en gezegende feestdagen toe. Geïnspireerd door datgene wat onze koning uitsprak in zijn eerste Kersttoespraak:

En toch...

En toch is 'Vrede op aarde' meer dan een onbereikbaar ideaal.

Meer dan een ster aan de hemel.

Vrede op aarde begint heel dichtbij. Thuis. In de straat.

In de buurt. Op de club. In eigen dorp of stad.

Ieder kan - op zijn of haar eigen manier - aan die vrede bijdragen

door verbindingen te zoeken.

Dat vraagt soms een beetje moed en zelfoverwinning.

Soms moet weerstand worden overwonnen.

Maar het overwinnen van weerstanden geeft meer voldoening

dan willoos en doelloos meedrijven met de stroom.

Ondanks de gelatenheid en teleurstelling - we beleven inmiddels de zesde coronagolf en hebben ons opnieuw te verhouden tot strengere maatregelen - kunnen deze woorden perspectief bieden. Ook in het nieuwe jaar kunnen we blijven oefenen ons te verzoenen met onze roeping. Ten dienste van onszelf en onze naasten.

Warme Oranjegroet,

Mr. drs. Pieter Verhoeve

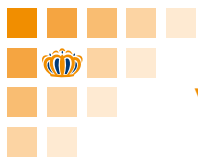
Voorzitter KBOV

Burgemeester Gouda

© S. Zeilstra | Gemeente Gouda

2021

Terugkijken op 2021
Een mix van vele kleuren
Rood-Wit-Blauw-Oranje
Je Maintiendrai...

Overzien wat niet meer kan
Leed leggen naast de hoop
Nieuwe initiatieven creëren
Elkaar vinden in 'Oranje'...

Tradities zijn ook relatief
Blijken flexibel te kunnen zijn
Prachtige nieuwe verbindingen
Een nieuw 'rood-wit-blauw'...

Zomaar alternatieve activiteiten
We ontdekken nieuwe tradities
Groot en klein, oud en jong
Op 27 april kleuren zij de dag...

Innovatief naast traditioneel
Vlaggen wapperen meer dan ooit
Online en ouderwets kleurplaten
Op 27 april mag het: veel Oranje taart!

Elke Oranjevereniging gaat er voor
We willen graag samen deze dag
Herdenken naast het leven viere
Oranje krijgt een nieuwe glans...

Nationaal naast regionaal
We organiseren, schrijven, spelen
Met Eindhoven als stralend middelpunt
Dank voor veel moois in Oranje verpakt!

Samen terugkijkend op 2021
Een mix van nieuwe en oude tinten
Rood-Wit-Blauw-Oranje
'Je Maintiendrai'...

Samen mét Oranje
Dat is wat de KBOV beoogt...

Inhoud

Artikelen

- Een terugblik op Koningsdag (*vanuit de gemeente Eindhoven*) **12**
- Koninklijk Paleis Amsterdam weer open (*drie tentoonstellingen in 2021*) **21**

Boekbesprekingen

- Máxima Zorregieta Moederland **11**
- Om de liefde, voor de troon. Het dynastieke avontuur van Prinses Irene en Prins Carlos Hugo **12**
- Utrechtse buitenplaatsen, Lusthoven van adel, geestelijkheid en burgers **14**
- Friso, het tragische leven van Johan Friso **18**
- Amalia. De plicht roept **31**
- Amalia **35**

Fotorubriek

- Koningsdag 2021 door Eindhovense ogen **14**
- Het KBOV-Congres in Noordwijk **6**
- Prinses Amalia 18 jaar **34**

Algemeen

- Colofon **2**
- Inhoudsopgave **5**

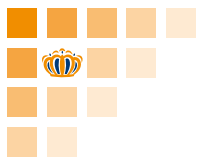
KBOV

- Van de voorzitter **2**
- De KBOV in 2021 **6**
- Jubilea **9**
- Het KBOV bezoekt **10**
- Koningsdag 2020 vanuit de KBOV **12**
- KBOV Congres Noordwijk **24**
- Bestuurder aan het woord **36**
- KBOV-bestuur, naam en taak **39**

Rubrieken

- Van de redactie **4**
- Zeven vragen aan Geert de Brouwer, Eindhoven **17**
- Zeven vragen aan Jasper van Zuuren, Son en Breugel **19**
- Jong Oranje **32**
- Musea **39**
- Kerst- en Nieuwjaarswens **40**

De KBOV in 2021

Digitaal en hybride

Het jaar 2021 begon voor de Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen op digitale wijze. Inmiddels waren we daar gepikt en gemazeld in. We draaiden onze hand niet meer om voor een Zoomsessie en ik vermoed dat dat geldt voor vele Nederlanders. Liever hadden we het natuurlijk anders gezien, want opnieuw had het er alle schijn van dat COVID weer een spaak in onze Koningsdagwielen zou zijn. Toch werden we op 25 januari 2021 zeer verrast. Er melden zich meer dan 100 mensen voor onze digitale meeting aan en op zoveel deelnemers was ons Zoom-abonnement niet berekend. Desondanks vond er tijdens deze digitale ontmoeting een zeer interessante uitwisseling plaats van ideeën, tips, suggesties die werden verzameld op het platform Koningsdag op onze website. De belangstelling voor deze Zoommeeting vertelde ook iets over de noodzaak ervan. Want vele, zo niet alle Oranjebestuurders, vroegen zich af 'wat kunnen we doen op Koningsdag, wat mogen we doen en wat zullen we doen?' Die onzekerheid was fnuikend. Met het samen delen van die onzekerheden en het samen op zoek gaan naar oplossingen wilde de KBOV behulpzaam zijn.

Het resultaat is bekend, het werd opnieuw een sobere Koningsdag. Desondanks zijn er op allerlei plaatsen in Nederland diverse activiteiten georganiseerd waar mensen in ons land toch nog van hebben kunnen genieten. Een tompoucenactie, een online bingo, een digitaal muziekspektakel en zo kan ik nog wel even doorgaan, er was enorm veel creativiteit. Als KBOV hebben we daar met bewondering en waardering kennis van genomen. Het zegt iets over onze volksaard: 'wat er ook gebeurt, we laten ons niet kisten', we doen wat we kunnen.

Oranjebuiten

Zelf ging de KBOV ook aan de slag om Koningsdag 2021 inhoud te geven. We zochten daartoe samenwerking met diverse landelijke partijen.

Zo ontstond in afstemming met KNKV (Koninklijke Nederlandse Klokkenspel Vereniging), Jantje Beton, Scouting, YMCA, sKBL (stg. Kastelen, historische Buitenplaatsen en Landgoederen), NUSO (branchevereniging speeltuinen) het Koningsdagproject '#Oranjebuiten', waarbij kinderen in Nederland werden opgeroepen om lekker buiten te spelen. Beiaardiers speelden het lied 'Zij aan zij' van Kinderen voor Kinde-

ren op de carillons, beheerde speeltuinen waren open, de scouting organiseerde activiteiten en Oranjeverenigingen boden kinderprogramma's aan die huishoudens op eigen gelegenheid konden doen, zoals een fietspuzzeltocht of een speurtocht door de wijk.

Post voor het Paleis

In samenwerking met Omroep MAX en de ouderenorganisaties ANBO, KBO-PCOB en NOOM ontwikkelden we het project 'Post voor het Paleis'. Analooq aan de oproep die we voor Koningsdag 2020 deden aan kinderen om een brief aan de koning te schrijven over de ervaringen in coronatijd (www.vertelhetdekoning.nl) riepen we dit jaar ouderen op om voor Koningsdag brieven te schrijven aan de Koning. Over ervaringen in coronatijd en welke lessen we kunnen halen uit het afgelopen jaar waarin we te maken kregen met een pandemie. We waren op zoek naar verhalen die de tijd tekenen waarin we zaten, op zoek naar de wijsheid, op zoek naar anekdoten, levenslessen, adviezen, mooie en minder mooie ervaringen van de coronatijd. We kregen honderden brieven binnen, vele verhalen van herkenning, troost of plezier. Ze zijn te vinden op www.postvoorhetpaleis.nl. Op Koningsdag is deze website en een postzak vol brieven aan Koning Willem-Alexander overhandigd door onze voorzitter Pieter Verhoeve.

Oranje Boven

In het programma 'Oranje Boven' dat Omroep MAX in samenwerking met de KBOV maakte, doken we in de geschiedenis van Koningsdag. In 1885 begon die traditie als Prinsessedag. Ruim een eeuw lang werd daarna Koninginnedag gevierd, om vanaf 2014 als Koningsdag door het leven te gaan. Hoe is deze oer-Hollandse feestdag ontstaan? Wat waren de hoogtepunten en bijzondere momenten door de jaren heen? En hoe gaven de opeenvolgende vorsten een eigen draai aan de viering van hun verjaardag? Dat en meer was te zien in het drieduik Oranje Boven dat op NPO 1 werd uitgezonden. Onze voorzitter Pieter Verhoeve nam de kijker mee door de tijd en naar Eindhoven, voor een kijkje achter de schermen, bij de voorbereidingen op Koningsdag 2021.

ALV

Op 29 maart hielden we onze Algemene Ledenvergadering, ook weer digitaal via Zoom. Pieter Verhoeve en

Gerben Heldoorn werden voor een tweede bestuurs-termijn herbenoemd, We spraken o.a. met elkaar over het verzekeringspakket dat AON samen heeft gesteld voor leden van de KBOV en over de WBTR (Wet Bestuur Toezicht en Rechtspersonen). Ronald Hetem van de NOV (Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk) legde op deskundige wijze uit wat de consequenties van deze wet voor Oranjeverenigingen zijn.

In memoriam Ronald Hetem

Groot was de schok toen we vernamen dat in de nacht van 17 op 18 september 2021 Ronald Hetem op zestigjarige leeftijd volkomen onverwacht was overleden. Ronald was voor ons als KBOV een enorm belangrijke vraagbaak op het gebied van wet en regelgeving. Hij was dé deskundige in het netwerk 'wet en regelgeving' van NOV waar we als KBOV deel vanuit maken. Ronald was een zeer vriendelijke man, zeer benaderbaar en altijd bereid om een antwoord te geven of te gaan zoeken op de vragen die we stelden. We zijn hem zeer dankbaar voor alles wat hij voor de KBOV heeft betekend en zullen zijn goedaardigheid en expertise zeer missen.

Congres in Noordwijk

Het was lange tijd onzeker of we ons jaarlijks congres konden houden. Maar gelukkig bleek het mogelijk en werden we warm welkom geheten in Noordwijk. Het was goed om elkaar weer te kunnen ontmoeten en feest

te vieren. Een verslag van dit congres is verderop in dit Jaarboek te lezen. Vanaf deze plaats grote dank voor de congrescommissie bestaande uit leden van de Oranjeverenigingen Noordwijk, Noordwijkerhout, Feestcommissie De Zilk en bestuursleden van de Oranjabond.

Bedankt

We kijken terug op weer een bijzonder jaar waarin corona ons behoorlijk parten speelde. We hopen van harte dat Koningsdag 2022 en alle andere activiteiten, feestelijkheden en herdenkingen die Oranjeverenigingen en -stichtingen organiseren op de gebruikelijke en gezellige wijze plaats kunnen vinden. Al moeten we er bij zeggen dat het verstandig is om met meerdere scenario's rekening te houden. Daarom zullen we in januari 2022 opnieuw een digitale bijeenkomst beleggen - zoals in januari 2021 - om met elkaar uit te wisselen. Als er meer dan 100 belangstellenden voor zijn, zijn we daar op voorbereid!

Graag bedanken we u hartelijk voor uw inzet voor de Oranjabeweging in Nederland en het lidmaatschap van de Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen!

Fijne Kerstdagen en een gezegend 2022 gewenst!

*Namens het bestuur,
Dick Steenks, secretaris*

Bericht van overlijden

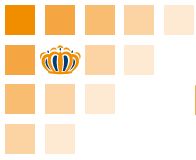
Kort na de deadline voor het indienen van de kopij van het jaarboek 2021 bereikte ons het bericht dat op donderdagavond 18 november 2021 ons oud bestuurslid Ruud van der Linden is overleden. Ruud was van 2005 tot 2017 bestuurslid van de KBOV. Eerst als lid en notulist. Van 2007 tot 2014 penningmeester. Vanaf 2005 was Ruud van der Linden lid van de congrescommissie en na 2012 voorzitter.

Bij zijn afscheid kreeg Ruud de bronzenlegpenning van de KBOV met draagspeld en oorkonde. In maart 2021 werd Ruud benoemd als ambassadeur van de KBOV. Echter na de vaststelling dat hij ongeneeslijk ziek was gingen zijn krachten snel achteruit en gaf hij voor het congres zijn functie als ambassadeur terug.

Het bestuur van de KBOV zal hem gedenken als een enthousiast en betrokken bestuurslid met een sterke eigen mening maar altijd oog en oor voor de leden hebbend.

In de volgende KBOV-Nieuwsbrief (2021/4) zal een uitgebreider In Memoriam worden gepubliceerd.

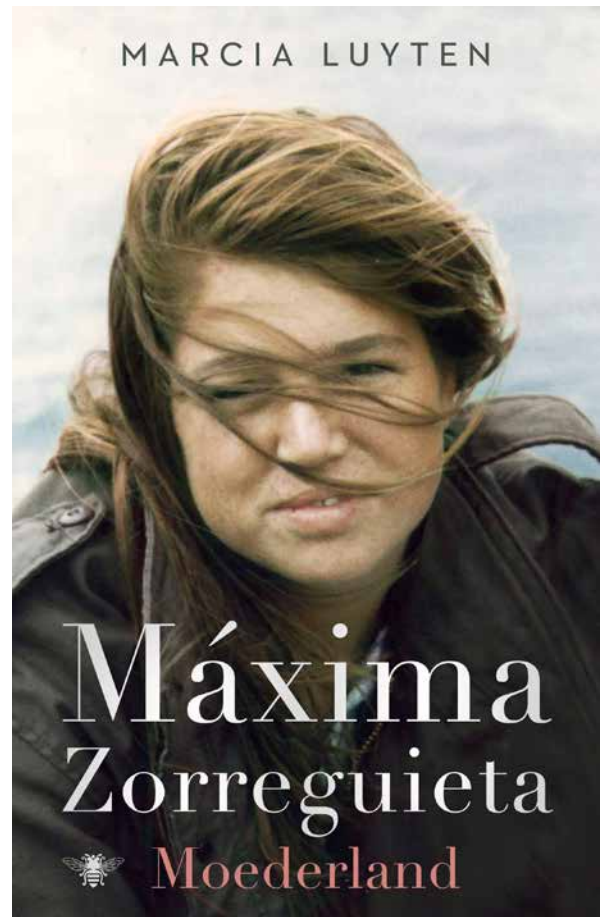
Máxima Zorreguieta, Moederland

Marcia Luyten
www.debezigebij.nl
ISBN 978 031 94806

“Máxima Zorreguieta, Moederland” geeft niet alleen een inkijk in het leven van onze Koningin Máxima voordat zij onze Koning leerde kennen. Het geeft ook een prachtig beeld van het indrukwekkende land Argentinië. Marcia Luyten heeft de gave om veel beeldspraak te gebruiken. Zij neemt ons mee terug naar de tijd dat Máxima opgroeide, de familie en cultuur waaruit zij stamt.

Het boek begint met “Wortels”, de beschrijving van de oorsprong van Máxima, wie waren haar voorouders toespitsend op haar beide ouders Jorge Zorreguieta en Maria del Carmen Cerruti. Hoofdstuk “Moederland” gaat in op de roerige geschiedenis van het Latijns Amerikaanse land. “Tragedie” vertelt het verhaal over de tijd dat Máxima’s vader staatssecretaris Landbouw was in de junta van Videla. Het boek gaat verder met “Familia” het hoofdstuk dat een inkijk geeft in het gezinsleven van Máxima. “Zusterschap” verhaalt over de hechte vriendinnengroep waar onze Koningin onderdeel van was en nog steeds is. “Karakter” is gewijd aan de vakanties van de familie Zorreguieta’s en de middelbareschooltijd op Northlands in Buenos Aires. “Plata” behandelt de studententijd van Máxima in de Argentijnse hoofdstad. In het laatste hoofdstuk “Manhattan” maakt Máxima carrière in New York en maakt ze de trip naar Sevilla waar ze tijdens de Feria de Abril haar latere man Willem-Alexander ontmoet. De rest van het verhaal kennen we. Voor wie de roots van onze Koningin beter wil kennen en begrijpen waarom onze Koningin is zoals ze is: de unieke en sprankelende echtgenote van onze Koning en moeder van drie prinsessen, raad ik dit boek zeker aan!

Bert Blaauw

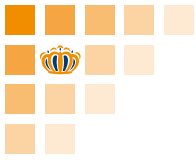
Jubilea

Ieder jaar reikt de KBOV bronzen legpenningen met bijbehorende draaginsigne en oorkonde uit aan vrijwilligers die een jubileum te vieren als bestuurslid of afscheid nemen na jarenlange inzet. Ook afgelopen jaar is een aantal vrijwilligers onderscheiden. Hieronder ziet u de namen van alle gedecoreerden tot en met 12 november 2021.

Uitgereikte penningen in 2021

16-2-2021	Voorhout	Rob Meijer	25 jaar
16-2-2021	Voorhout	Arjan Jasperse	25 jaar
18-3-2021	Roosendaal	Willem Vlaskamp	12,5 jaar
18-3-2021	Roosendaal	Klaas van der Wolff	12,5 jaar
23-3-2021	Stolwijk	Arie Noordergraaf	20 jaar
3-4-2021	Voorhout	Willem Vink	50 jaar
13-4-2021	Zuidland	Adriaan van der Pols	40 jaar
13-4-2021	Zuidland	Wim Moree	25 jaar
26-4-2021	Dinteloord	Simon de Feijter	36 jaar
26-4-2021	Dinteloord	Ben Ploeg	30 jaar
26-4-2021	Dinteloord	Arco Broere	29 jaar
26-4-2021	Dinteloord	Peter de Gast	37 jaar
26-4-2021	Dinteloord	Hans Bolluijt	43 jaar
27-4-2021	Aduard	Geert Hendrik Doornbos	15 jaar
8-5-2021	De Zilk	Ko van der Bijl	25 jaar
9-7-2021	Ommen	Rineke van Elburg	11 jaar
28-8-2021	Apeldoorn	Caspar van Orizande	16 jaar
3-9-2021	Dordrecht	Adrianus Johannes Tempelaar	21 jaar
25-9-2021	Noordwijkerhout	Hans Janssen	
12-10-2021	Sneek	Dick Overeem	37 jaar
12-11-2021	Tiel	Alfred Vollenberg	25 jaar
12-11-2021	Tiel	Wim van Oort	25 jaar

De KBOV bezoekt

Tentoonstelling De Gouden Koets

'De Gouden Koets: magistraal en veelbesproken. Voor het eerst sinds zijn restauratie weer te zien voor publiek als kern van een tentoonstelling waarin we inzoom op historische context én actueel debat, op oeroud ambacht en nieuwe interpretatie' (citaat uit 'De Gouden Koets' uitgave WBOOKS i.s.m. Amsterdam Museum).

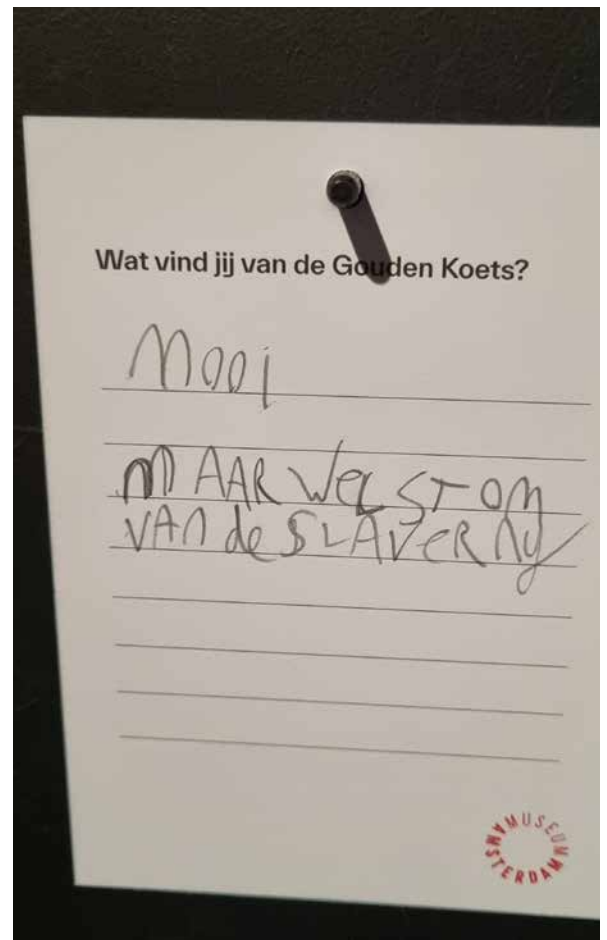
Op uitnodiging van het Amsterdam Museum mocht ik de tentoonstelling over de Gouden Koets komen bekijken teneinde daar dit artikel aan te kunnen wijden. Zo toog ik op een mooie herfstdag naar Amsterdam en bezocht de tentoonstelling. En het was zeer interessant! Dat er discussie is over de Gouden Koets is al meteen in de eerste zaal te zien. Op de muur hangen diverse citaten uit allerlei jaren die vertellen dat er al jaren lof én kritiek op de koets is. Die is dus niet alleen uit de voorbije jaren. Zo is er een citaat te lezen uit 1897: 'Vergulde

prullen zijn op zulk een kroningsdag niet op hun plaats' (uit: Tijdschrift Recht voor Allen). En één uit 1898: 'Zij die in het buitenland de statiekoetsen hebben gezien, zijn eenparig van gevoelens dat de Amsterdamse Gouden Koets alle andere verre van overtreft.' (Suriname: koloniaal nieuws- en advertentieblad).

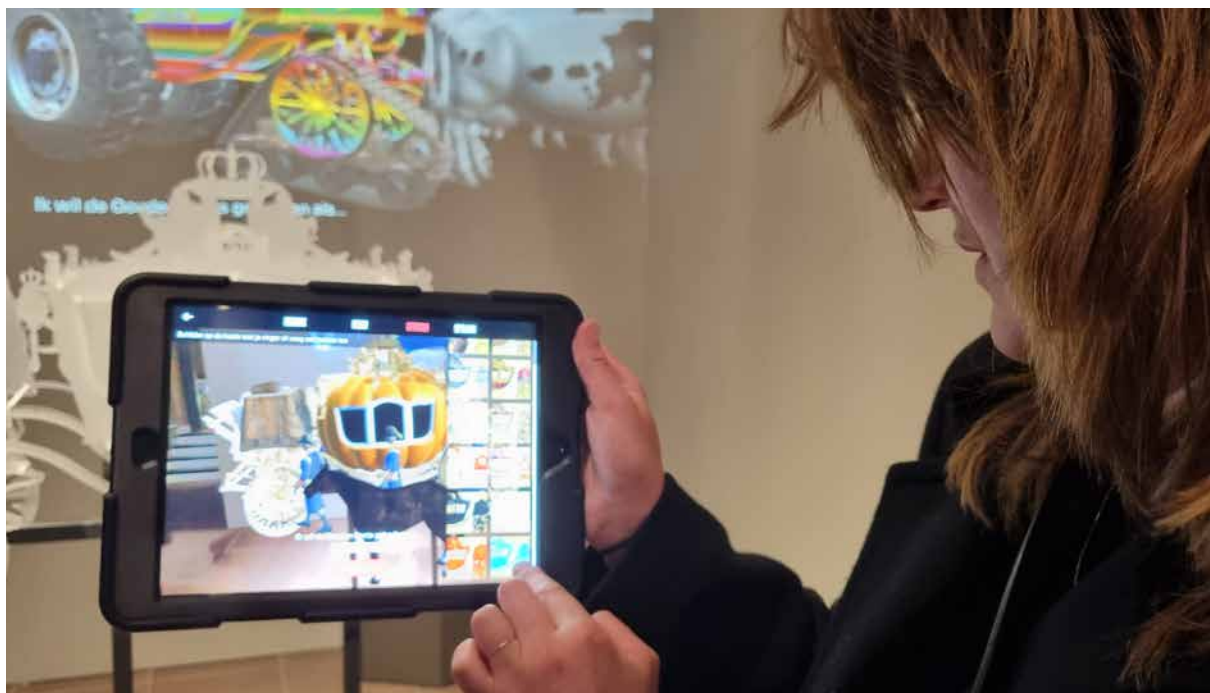
Na deze zaal word je als bezoeker door de geschiedenis van de gouden koets geleid. Hoe het idee in de Amsterdamse Jordaan (toen een arme buurt) opkwam om prinses Wilhelmina een koets aan te bieden ter gelegenheid van haar 18e verjaardag en haar troonsbestijging in 1898. Met een inzamelingsactie wilde men de koets financieren. 'De initiatiefnemers wilden er een echt volksgeschenk van maken: alle lagen van de bevolking dienden een bijdrage te leveren' (uit: De Gouden Koets). En zo kwam de Gouden Kwartjeswagen tot stand. De

Een affiche uit 1897.

Iedereen mag zijn mening geven.

Rijntje van Wijk laat zien hoe je digitaal een alternatief van de Gouden Koets kunt maken.

firma Spyker maakte hem. Een prachtige serie zwart-wit foto's laat het arbeidsproces in de fabriek zien. Verder door het museum loopt zag ik honderden cultuurhistorische objecten, schilderijen, Oranjesnuisterijen, kledingstukken, spotprenten, foto's en bewegende beelden die een veelzijdig beeld geven van de geschiedenis en het gebruik van de Gouden Koets. Er was te lezen over en te kijken naar het borduurwerk in de Gouden Koets: vijftien miljoen steekjes, stuk voor stuk met de hand gezet. Vanzelfsprekend leidde de museumroute naar de zaal waarin het gaat over het hedentendaagse gebruik van de koets: Prinsjesdag, het huwelijk van Willem Alexander en Máxima en de inhuldiging. Nu ik dan wist waarom en hoe de koets gebouwd is, hoe deze gebruikt is en wordt en met welk ceremonieel omgeven, werd ik geleid naar de binnenplaats van het museum waar de koets in volle glorie van dichtbij te bekijken is. Ik was daar direct van onder de indruk, van zo dichtbij had ik de koets nog nooit gezien. Het vakmanschap straalt je tegemoet, het goud blinkt, de symboliek is weergaloos. Tot je dan het beruchte paneel gaat bekijken: het paneel 'hulde der koloniën'. Toen bekwam mij ongemak, in mijn achterhoofd natuurlijk de discussie over dat 'slavenpaneel'. En met gemengde gevoelens trad ik de laatste zaal binnen. Daar woedt de discussie volop. Er wordt getoond hoe er kwalitatief en kwantitatief onderzoek wordt gedaan naar de meningen van mensen over de Gouden Koets en kun je ook zelf je mening achterlaten. Ook kun je digitaal een alternatief ontwerp maken van de koets. Misschien moeten we hem hele-

maal oranje verven? En ook aan de kinderen is gedacht; zij kunnen ook digitaal (augmented reality) iets leuks maken van de koets. Rijntje van Wijk, marketeer van het museum, liet me zien hoe dat werkte en op de foto is hier een grappig resultaat van te zien. In deze zaal kwam een einde aan deze zeer mooie en boeiende tentoonstelling.

Ik liep met tegenstrijdige gedachten het museum uit. Het is voor mij evident dat je uiterst behoedzaam omgaat met uitingen die als racistisch of discriminerend worden ervaren. Hoe vermijd je kwetsbaarheid in de omgang met de koets? Ik weet het niet zo goed, eerlijk gezegd. De tentoonstelling heeft me behoorlijk aan het denken gezet en dat is natuurlijk ook de bedoeling, want met deze tentoonstelling is er ook een breed publiek debat georganiseerd. Noodzakelijk lijkt me, want het is om met Ghanima Kowsolea te spreken: 'essentieel om de verschillende perspectieven op de gedeelde geschiedenis eerst te bespreken en te begrijpen, voordat we een gedeelde toekomst kunnen realiseren' (uit: De Gouden Koets).

Wie meer wil weten over de Gouden Koets kan naar www.goudenkoets.nl

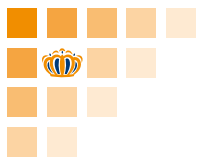
De tentoonstelling loopt nog tot 27 februari 2022.

Ik kan hem zeer aanbevelen!

Dick Steenks

secretaris Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen

Koningsdag 2021...

Na een complete virtuele Koningsdag in 2020 waarbij Paleis Huis ten Bosch het brandpunt was van vele digitale ontmoetingen en activiteiten, was het natuurlijk de vraag hoe Koningsdag 2021 er uit zou kunnen gaan zien. COVID-19 was (is!) nog steeds de leidraad bij het leven van eenieder, dus ook bij de invulling van Koningsdag.

De gemeente Maastricht had al aangegeven liever op een later moment in aanmerking te komen voor de viering van Koningsdag. Op een moment dat het programma (zoals eerder al opgezet voor 2020) in grote mate uitvoerbaar zou kunnen zijn.

Wat dan in 2021?

Op 26 november 2020 meldde de RVD het volgende...

Rijksoverheid

Koningsdag 2021 in Eindhoven

26 november 2020 - 14:30

RVD, nr. 237

Zijne Majesteit de Koning woont op dinsdag 27 april 2021 met het Koninklijk gezin en leden van de Koninklijke Familie de viering bij van Koningsdag in Eindhoven, in de provincie Noord-Brabant.

De coronapandemie vraagt ook in 2021 een andere benadering van de viering van Koningsdag. Met design en technologie ontwikkelt Brainport Eindhoven een programma voor een breed publiek dat past binnen de op dat moment geldende maatregelen ter bestrijding van het coronavirus.

Een hybride Koningsdag in EINDHOVEN!

Koning Willem-Alexander met zijn gezin reist af naar de High Tech Campus te Eindhoven. Daar wordt 'kennis gemaakt' met de Metropoolregio Eindhoven. Virtueel, hybride...

Eindhoven en de KBOV...

- Eindhoven gaat aan de slag en weet in korte tijd een prachtig programma samen te stellen.

Koningsdag in Nederland

In Nederland is vanwege de coronapandemie ook sprake van [een aangepast Koningsdagprogramma](#). Zijne Majesteit de Koning, Hare Majesteit Koningin Máxima en Hunne Koninklijke Hoogheden de Prinses van Oranje, Prinses Alexia en Prinses Ariane zijn aanwezig op de High Tech Campus in Eindhoven. Vanuit een studio nemen zij deel aan een [speciale online en tv-uitzending](#) waarin Brainport Eindhoven zich presenteert aan de hand van het thema KennisMaken.

Koningsdag 2021 #oranjebuiten

Op 27 april 2021 viert Koning Willem-Alexander zijn verjaardag. En wij vieren mee. Alle kinderen in Nederland worden uitgenodigd.

Koningsdag 27 april: 10.00 uur buitenspelen!
Op de stoep, in de tuin, in de speeltuin of in de buurt. Veilig, verstandig, op afstand.
Deze uitnodiging komt van de Koninklijke Bond van Oranje Verenigingen. Samen met diverse organisaties.

Hiermee onderstrepen we het belang voor kinderen om buiten te zijn, te spelen en te bewegen op deze feestelijke dag. In deze coronatijd, waarin juist ook kinderen beperkingen ervaren, is het belangrijk om het leven te vieren en naar buiten te gaan. Uiteraard binnen de coronamaatregelen, dus met eigen gezin, vriendje of vriendinnetje, buurkinderen. Fantastisch om op 27 april een straatbeeld te zien met spelende kinderen, net als op 'gewone' Koningsdagen, nu met de nodige afstand.

Het ochtendprogramma ziet er als volgt uit:

- Tussen 09.30 en 10.00 uur klinkt er carillonmuziek vanaf tientallen beelden in Nederland. Waaronder ook het nieuwe *Kinderen voor Kinderen Koningsdagliedje* 'Zij aan zij'. Om 10.00 uur klinkt het *Wilhelmus* (www.klokkenpel.nl / www.kinderenvoorkinderen.nl)
- 10.00 uur: Kinderen worden uitgenodigd om buiten te gaan spelen.
- De NUSO, branchevereniging van speeltuinen inspireert haar leden om leuke activiteiten te organiseren. (www.nuso.nl)
- Jantje Beton biedt volop inspiratie voor het speeluurtje via www.speelbeweeging.nl.
- Scouting Nederland deelt ideeën via www.thuisopavontuur.nl / Koningsdag.
- YMCA Nederland biedt speeltips aan op www.ymca.nl/koningsdag.
- Ga naar: www.oranjabond.nl, met de inbreng van KBOV-leden veel stoep-en-tuin-speeltips.

Lekker buiten, lekker spelen en bewegen op Koningsdag 2021!

- En: gedurende de hele meivakantie zijn er op een groot aantal bijzondere locaties: **kastelen, landgoederen en buitenplaatsen**, speciale kinderactiviteiten te beleven. (www.skbl.nl)

27 april 2021 Koningsdag #oranjebuiten

Zonsopgang (6.19 uur): hang de vlag met wimpel maar buiten.
10.00 uur: buitenspeeluur voor alle kinderen. (Meer of langer buiten spelen mag!)
Om 11.00 uur start het bezoek van de Koning en de Koninklijke Familie aan Eindhoven.
Koningsdag, vrije dag? Lekker buiten spelen en bewegen in de tuin, op de stoep, voor je eigen huis.
Kijk op de websites voor buitenspeeltips, inspiratie en informatie over de dan geldende maatregelen:
Mandarijntje, worteltje, sinaasappelsap of een oranje tompouce erbij...
Gezellige Koningsdag 2021 gewenst!

Stichting Oranje Comité Eindhoven

- Via de KBOV-regiovertegenwoordiger Sylvia Hörmann wordt contact gezocht met de KBOV-leden: Stichting Oranjestad Veldhoven, Oranje Comité Helmond, Stichting Oranjeviering Son en Breugel en de Stichting Oranje Comité Eindhoven. E.e.a. wordt gedeeld en afgestemd.
- Voor de Stichting Oranje Comité Eindhoven helaas door COVID-19 geen directe rol bij de viering van deze Koningsdag 2021, maar een indirecte, op af-

stand. In goed overleg.

- Een digitale, inhoudelijke samenwerking met Oranjeverenigingen voor de gehele regio is het gevolg.
- Twee van deze Oranjeverenigingen krijgen ruim baan in deze editie van het KBOV-Jaarboek. Zie daarvoor de column 'Zeven vragen aan...'

We kijken terug op Koningsdag 2021...

Een terugblik op Koningsdag 2021 vanuit de gemeente Eindhoven

Koningsdag 2021, een viering midden in de coronapandemie. Dat stelt bijzondere eisen aan het organiseren van zo'n dag. Als één stad dit kan organiseren, dan is dat Eindhoven. De stad van TDK (Techniek, Design en Kennis) heeft al vaker laten zien dat het flexibel kan organiseren. In november valt het besluit dan ook om voor Eindhoven te kiezen, want ook de Koning en de RVD zijn ervan overtuigd dat het bij die stad in goede handen is.

Dat besluit betekent een korte periode van heel hard werken onder bijzondere en vooral steeds wisselende omstandigheden. Door de coronamaatregelen staat het ambtelijk apparaat onder druk. Desondanks lukt het om in minder dan vijf maanden een bijzonder, van technologie en design doordrenkt hybride programma te ontwikkelen: een fysiek programma dat op de dag gevolgd wordt door de camera's van de NOS en een digitaal programma dat voor iedereen vanuit huis toegankelijk is.

In december 2020 is de eerste coronaproof brainstorm met vertegenwoordigers van cultureel en maatschappelijk Eindhoven. Daar worden veel ideeën geboren die uiteindelijk ook gerealiseerd worden. Met 'KennisMaken' als thema in de Stad van Kennis en de Stad van het

Maken. Het besluit om mee te bewegen met de golven van corona, vraagt de hele periode het uiterste van het organisatie-team.

Het Evoluon lijkt de beste plek om de stad te presenteren. Maar uit overwegingen met name vanuit veiligheidsperspectief, valt de keuze uiteindelijk toch op de High Tech Campus.

Evenementenorganisatie Eindhoven247 wordt gevraagd voor de productie samen met een bekende designer uit de stad als creatief leider. Onder hun leiding werken vier verschillende teams werken ieder een programma uit.

Geen route, geen mensen, geen vlaggetjes. Hoe betrek je de inwoners dan bij deze viering? Eindhoven ontwikkelde hiervoor een interactief, digitaal programma met een aanbod voor een groot aantal verschillende doelgroepen om hiermee een alternatief Koningsdaggevoel te creëren:

Een digitaal festival waarin meerdere streams tegelijk worden aangeboden. Inwoners worden betrokken door onder meer de verkiezing van Koning van 1 dag, wijkenfotowedstrijd en filmpjes die op scholen worden opgenomen door een rijdende studio...

Ondertussen zit Nederland in een strenge lockdown, inclusief een avondklok. Niet-essentiële winkels zijn dicht. De zorgen over de RIVM-curve groeien. Toch werken de projectteams op volle kracht – digitaal – door. Half maart wordt in een overleg van enkele stuurgroep leden met het ministerie van AZ en de NCTV in eerste instantie besloten dat de koninklijke familie niet naar Eindhoven komt, maar digitaal aanwezig zal zijn, vanuit Huis ten Bosch. Een tegenvaller maar in de programmering is met deze optie al rekening gehouden. In de dagen hierna wordt nog een nieuw scena-

rio voorgesteld waarin alleen het Koninklijk gezin naar Eindhoven afreist en een programma volgt vanuit een 'studiosetting'. In no-time wordt het programma weer aangepast in nauwe samenwerking met Omroep Brabant als uitvoerend televisieproducent. Toptijden voor de stuurgroep, het kernteam en programmaraad en Eindhoven247 die de slag van creatie naar productie maakt. Feitelijk kan er nu pas echt een draaiboek gemaakt worden, een maand vooraf.

27 april komt steeds dichterbij en Koningsdag wordt ook in de stad steeds meer zichtbaar: De Koninklijke

Fotografie Twycer / Met dank aan de Gemeente Eindhoven

Bond van Oranjeverenigingen promoot Koningsdag voor ons en het Oranjecomité van Eindhoven versiert de straten samen met de Stichting de Lichtjesroute. Ondertussen wordt er met man en macht gewerkt om de nieuwe programmering scherp te krijgen. De punten op de i bij de beveiliging - zowel online als offline -, screening en accreditatie en coronaprotocol.

En dan is het zover: Koningsdag! Het is prachtig weer en alles verloopt zoals gepland. Er kijken 3.25 miljoen mensen naar de uitzending van de NOS, er zijn

130.000 unieke gebruikers op het digitale platform en het koninklijke gezin kijkt tevreden terug op een bijzondere dag in een uitzonderlijk ingewikkelde tijd.

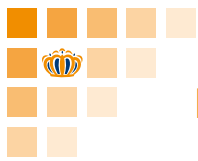
Namens de Gemeente Eindhoven

Susan Janssen (en team)

Adviseur protocol, representatie & evenementen I sector communicatie

De KBOV dankt de gemeente Eindhoven voor de prettige samenwerking in aanloop naar, tijdens en na Koningsdag 2021.

Om de liefde, voor de troon.

Het dynastieke avontuur van Prinses Irene en Prins Carlos Hugo 1964 - 1980

Daniela Hooghiemstra,
Uitgeverij Balans, Amsterdam 2021
ISBN 978 94 638 2140 7

In 1964 zorgde de overgang van prinses Irene (1939) naar de Rooms-Katholieke Kerk voor veel commotie in Nederland. Tegenstanders beriepen zich op de protestants-christelijke traditie van het Huis van Oranje sinds Willem van Oranje. Ook het feit dat de Rooms-Katholieke Kerk de protestantse doop van prinses Irene niet erkende, zette kwaad bloed. Kranten uit die tijd roepen beelden op van nieuwe godsdiensttwisten; de naam "Irene" werd o.a. van protestants-christelijke gebouwen verwijderd.

De sfeer werd nog grimmiger toen duidelijk werd dat Irene als levenspartner de Fransman van Spaanse afkomst Don Carlos Hugo van Bourbon-Parma (1930-2010) had gekozen. Carlos Hugo was de beoogde troonopvolger van de nazaten van Don Carlos (1788-1855) die als sinds 1833 tevergeefs aanspraak maakten op de Spaanse troon. De sociaal bewogen en politiek geëngageerde Irene werd gegrepen door het Carlisme; Spanje had volgens de Prinses iets wat in de rest van Europa ontbrak: het rooms-katholicisme als overkoepelend ideaal.

Politiek Den Haag brak zich intussen het hoofd over de vraag in hoeverre de ministeriële verantwoordelijkheid zich uitstrekte over leden van het Koninklijk Huis anders dan het staatshoofd en of een niet-protestant Koningin van Nederland kon worden. Op paleis Soestdijk liepen de emoties hoog op: koningin Juliana vroeg zich verwijdert af hoe de politiek durfde te oordelen over zaken van het hart van haar kind, terwijl prins Bernhard zelfs overwoog met zijn toekomstige schoonzoon op de vuist te gaan. Dat Carlos Hugo als voorman van het Carlisme aanspraak maakte op de Spaanse troon, was uiteindelijk de doorslaggevende reden dat het parlement geen toestemming verleende voor het huwelijk van Irene en Carlos Hugo. Dit vanwege de ongeschreven wet dat een lid van het vorstenhuis politiek neutraal behoort te zijn.

Prinses Irene deed daarna afstand van haar rechten op de Nederlandse troon.

Irene en Carlos Hugo trouwden in Rome op 29 april 1964. De regering wilde niet dat het huwelijk in Nederland plaats vond, uit angst voor politieke demonstraties van de Carlisten. De Koninklijke familie was niet in Rome aanwezig en volgde de plechtigheid via de televisie, totdat door kabelwerkzaamheden halverwege het beeld wegviel. Het kabinet had voor de 29e april vlaginstructies achterwege gelaten.

Irene heeft de Spaanse troon aan de zijde van haar man nooit bestegen. De Spaanse dictator Franco koos uiteindelijk voor Juan Carlos, de kleinzoon van de laatste koning Alfonso XIII als zijn opvolger. In 1968 diende Carel

Hugo wegens zijn politieke inspanningen zelfs Spanje te verlaten. Ook het huwelijk leed schipbreuk. De Prinses bracht grote offers voor haar idealen, waarvan er enkele illusies bleken te zijn. Maar wie Irene uiteindelijk wel vond, was haarzelf. Als kind wilde Irene al geen Prinses zijn. Uit een keurslijf breken, vergt moed. Prinses Irene heeft het aangedurfd en is sterker uit de strijd gekomen. Dat is de positieve boodschap die uit deze tragische geschiedenis naar voren komt.

Hooghiemstra heeft op basis van uitvoerig bronnenonderzoek een onthullend boek geschreven over een bewogen periode uit het leven van prinses Irene. Door de vele Bourbon-Parma's, Carlisten en andere politici die de revue passeren, dient de lezer wel bij de les te blijven.

Een korte beschrijving van de hoofdrolspelers in het boek was de leesbaarheid ten goede gekomen. Het boek schetst bij tijd en wijle een onthutsend tijdsbeeld van de jaren zestig. Een periode waarin modernisering hoogtij vierde, maar tegelijkertijd religieuze scheidslijnen hun vlijmscherpe kanten niet hadden verloren.

Daniela Hooghiemstra schreef eerder (samen met Dorine Hermans) *Voor de troon wordt men niet ongestraft geboren* en *De geest in dit huis is liefderijk*, een biografie over de onderwijsvernieuwer Kees Boeke, bekend van "De Werkplaats", waar ook koningin Juliana haar dochters naar school liet gaan.

Berend de Boer

Zeven vragen voor...

Geert de Brouwer voorzitter Stichting Oranje comité Eindhoven

1. Met wie hebben we het genoeg? Bij welke Oranjevereniging, Oranjestichting bent u werkzaam als vrijwilliger?
Mijn naam is Geert de Brouwer. Voorzitter van de Stichting Oranje Comité Eindhoven.

2. Waar staat uw organisatie voor? (Tip: locatie, aantal bestuursleden, leden of vrienden, soort activiteiten, etc.)

Onze stichting kent twee bestuursleden en daarnaast diverse netwerken binnen Scouting verenigingen, vrijwilligers en dienstverleners.

3. Welke kenmerkende activiteit hoort specifiek bij uw organisatie?

Jaarlijks organiseren we een evenement in het kader van een vrijmarkt in het Stadswandelpark van Eindhoven. Daarin het kenmerk een Familiedag met vertier voor jong en oud. Met kramen voor een Braderie, Kinderattracties, Food en Drink, een DJ en optredens van diverse kindergroepen. In de Kiosk diverse optredens van bands en artiesten. Deze happening heeft in 2018 zo'n 18.000 bezoekers en deelnemers getrokken. Door het slechte weer in 2019 was dat ongeveer de helft. Ook verzorgen we een speciale receptie voor gedecoreerden die we via een advertentie in de krant uitnodigen.

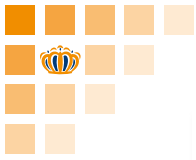
De afgelopen twee edities hebben we door Corona ons vaste evenement niet uit kunnen voeren. Door de komst van Koning met zijn gezin is het mogelijk geweest om betrokken te zijn geweest bij de gemeentelijke activiteiten.

4. In 2021 werd Koningsdag in Eindhoven (uw stad, uw regio) gevierd. Vanwege COVID op een hybride manier. Bent u, en hoe uitte zich dat, betrokken bij de festiviteiten?

We zijn erg blij als Oranje Comité Eindhoven dat we met de komst van de Koning met zijn gezin onze bijdrage hebben kunnen leveren aan de activiteiten die de gemeente heeft georganiseerd.

- We hebben ervoor gezorgd dat Eindhoven van bovenaf gezien, Oranje gekleurd was met Koningsdag. In samenwerking met vrijwilligers van de Lichtjesroute die hoogwerkers ingezet hebben en Scouting verenigingen hebben we ervoor gezorgd dat de straten waar de 43 gekozen "Koningen voor 1 dag" wonen in het oranje versierd werden. Vanuit die gekozen Koningen zijn 7 finalisten gekozen die een Verlichte Kroon in de tuin of voor de deur gekregen hebben.
- Ook hebben wij in totaal 30 kilometer slingers en 500

Iedereen een beetje koning. Dat was het doel van CKE. En te zien aan de vele blijde gezichten en de reacties op social media is dat gelukt!

Eindhoven Koning voor 1 dag.
Fotografie Bram Saeys.

vlaggen door de stad gehangen. Via rondvliegende Drones was te zien hoe Eindhoven Oranje gekleurd was.

- Voor de 650 cliënten van de Eindhovense Voedselbank hebben we een feestpakket met slingers, ballonnen, stoepkrijt en een Nederlandse vlag samengesteld die ze ontvingen voor Koningsdag bij het ophalen van hun wekelijks voedselpakket. We zijn van mening dat we deze doelgroep hiermee een plezier gedaan hebben zodat zij ook hun woning ermee hebben kunnen versieren en ook mee hebben kunnen doen aan de feestelijkheden van deze dag.
- Op Koningsdag hadden de vier Eindhovense Muziekkorpsen graag bij 10 verzorgingshuizen in de ochtend een Aubade willen brengen in de tuinen van deze huizen en dan af te sluiten met het spelen van het Wilhelmus. Helaas mocht deze actie geen doorgang vinden door het gemeentelijk coronabeleid.
- Door de HEMA zijn op Koningsdag aan het Oranje Comité Eindhoven 2000 oranje Pompouces beschikbaar gesteld. We hadden besloten om dit Oer Hollands gebakje aan onze oudste doelgroep te schenken en hebben deze verdeeld en afgeleverd bij de 17 Eindhovense verzorgingshuizen.
- In samenwerking met de zanger Dries Roelvink van RTL Boulevard hebben we de Pompouces uitgedeeld bij Vitalis Vonderhof waar we feestelijk ontvangen werden. Ook met de hulp van onze Wethouder Yasin Torunoglu werden de oudjes verwend met deze kostelijke Pompouce. Dries maakte er op zijn manier een heuse Koningsdag-happening van bij Vitalis Vonder-

hof. Met de hulp van Jan van Gorp en Frans Bongers hebben we de overige 16 verzorgingshuizen voor kof-fietijd van deze lekkernij kunnen voorzien. Op alle adressen werden we dankbaar ontvangen.

5. Wat was de meest in het oog springende activiteit of ervaring hierbij, juist dit jaar?

Voor ons waren dat eigenlijk alle activiteiten waar we onze bijdrage aan konden leveren binnen het kader van de mogelijkheden. Een zeer bijzondere, maar ook zeer gevarieerde alternatieve Koningsdag waar we via eigen initiatief én in samenwerking met de Gemeente Eindhoven iets moois hebben kunnen neerzetten voor alle Eindhovenaren.

6. Is er een bijzonder verhaal of een mooie anekdote met ons te delen?

Eigenlijk vertelt de opsomming hierboven alles. Alle verhalen zijn mooi...

7. Kijkt u terug op een bijzonder jaar, heeft u nieuwe waardevolle contacten en/of ideeën opgedaan? Kunnen we uw organisatie zien en volgen via website of andere social media?

We kijken terug op een bijzonder jaar, zeker met komst van de Koning met zijn gezin. We hadden als comité liever gehad dat er meer mogelijkheden zouden zijn geweest waarbij we de Koning écht zelf hadden kunnen ontvangen op ons eigen evenement.

Helaas heeft dat niet zo mogen zijn, de Corona- en veiligheidsregels lieten dat helaas niet toe, maar we hebben ons best gedaan om er toch nog een TOP dag van te maken.

Zeven vragen voor...

Jasper van Zuuren Stichting Oranjeviering Son en Breugel

1. Met wie hebben we het genoeg? Bij welke Oranjevereniging, Oranjestichting bent u werkzaam als vrijwilliger?

We spreken over de Stichting Oranjeviering Son en Breugel, mijn naam is Jasper van Zuuren, voorzitter sinds 2017, Lid in de Orde van Oranje-Nassau.

2. Waar staat uw organisatie voor?

Onze organisatie staat voor het organiseren van alle activiteiten op Koningsdag (voorheen Koninginnedag) in de gemeente Son en Breugel. We tellen zeven actieve vrijwilligers in het bestuur en tenminste twintig vrijwilligers voor de specifieke activiteiten in het dorp. Opgericht zijn we in 1992, en onze activiteiten zijn gericht op alle leeftijdscategorieën en vrij toegankelijk. Het algemene doel is “het feestelijk herdenken van leden van het Koninklijk Huis en van gedenkwaardige gebeurtenissen betreffende het Huis van Oranje en voorts al hetgeen met een of ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.”

3. Welke kenmerkende activiteit hoort specifiek bij uw organisatie?

Dat zijn er een aantal: drukbezochte kinderactiviteiten op twee locaties in het dorp: een van Son (open markt) en een voor Breugel (spellen), én een podium voor muziek in het centrum voor jong en oud 's middags.

4. In 2021 werd Koningsdag in Eindhoven (uw stad, uw regio) gevierd. Vanwege COVID op een hybride manier. Bent u, en hoe uitte zich dat, betrokken bij de festiviteiten?

Koningsdag werd in principe in Eindhoven gevierd. Vallend onder de metropoolregio Eindhoven werd Son en Breugel wel vernoemd maar niet concreet betrokken bij de festiviteiten in Eindhoven. Wij hebben binnen Son en Breugel een, onze eigen weg gevolgd.

5. Wat was de meest in het oog springende activiteit of ervaring hierbij, juist dit jaar?

Voor kinderen werd het fiets versieren weer georganiseerd waarbij zij (of hun ouders) een filmpje via social media konden opladen zodat het voor iedereen zicht-

baar was, en er werd een uitgebreide Oranjekwis georganiseerd (digitaal en in lokale krant).

6. Is er een bijzonder verhaal of een mooie anekdote met ons te delen?

In 2018 werd voor de eerste keer in samenwerking met de plaatselijke Harmonie Pro Honore et Virtute het Koningsconcert georganiseerd op het Kerkplein in Son

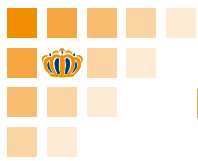

en Breugel. Hier kwamen een paar duizend mensen op af die naar moderne muziek en zang van de harmonie kwamen luisteren.

7. Kijkt u terug op een bijzonder jaar, heeft u nieuwe waardevolle contacten en/of ideeën opgedaan? Kunnen we uw organisatie zien en volgen via website of andere social media?

In 2020 en 2021 werd Koningsdag noodgedwongen vooral thuis gevierd. We hopen dit niet echter meer mee te maken. We kijken graag uit naar een Koningsdag met veel mensen op de been in Son en Breugel. Onze organisatie is terug te vinden op www.koningsdag-sonenbreugel.nl of via Facebook en Instagram.

Utrechtse buitenplaatsen, Lusthoven van adel, geestelijkheid en burgers

Lenneke Berkhout & René W. Chr. Dessing
Utrechtse buitenplaatsen, Lusthoven van adel, geestelijkheid en burgers
(Kantoor Verschoor Boekmakers - Heemstede 2021)
240 blz., € 22,50, rijk geïllustreerd,
ISBN 978 90 82589 53 1
Stichting Kastelen Historische buitenplaatsen en Landgoederen / SKBL

Sporen van Oranje op Utrechtse buitenplaatsen

Door de eeuwen heen hadden meerdere leden van het Huis van Oranje een buitenplaats in de provincie Utrecht. De bekendste is natuurlijk Soestdijk, dat jarenlang het paleis was van koningin Juliana. Een van haar voorvaders, stadhouder Willem III, had Soestdijk in 1674 gekocht van een rijke Amsterdamse koopman.. Vlak bij Soestdijk ligt Drakensteyn. Toen Werner van Drakenborg in de middeleeuwen het stenen huis Drakensteyn liet bouwen, kon hij niet bevroeden dat het ooit een vorstelijke residentie zou worden. Prinses Beatrix kocht het in 1959, toen zij nog studeerde in Leiden. Later woonde zij er met haar gezin en na haar abdicatie is zij er weer gaan wonen. Minder bekend is dat landgoed Zuylestein in Leersum ooit aan stadhouder Frederik Hendrik toebehoorde en dat Ewijkshoeve in Den Dolder bezit was van prins Hendrik 'de Zeevaarder', zoon van koning Willem II. En dan zijn er nog de buitenplaatsen van families die nauwe banden onderhielden met het Huis van Oranje, zoals kasteel Amerongen, slot Zeist en kasteel Beverweerd in Odijk. Deze buitenplaatsen hebben een rijke geschiedenis en zijn omringd door prachtige tuinen en bossen. Ze worden, naast nog veel meer kastelen en buitenplaatsen, op een aantrekkelijke manier beschreven in het onlangs verschenen boek *Utrechtse buitenplaatsen, Lusthoven van adel, geestelijkheid en burgers*. Voorts bevat dit boek informatie over wat er op en in de buurt van de buitenplaatsen te beleven is; sommige zijn als museum toegankelijk, bij andere kun je wandelen en weer andere organiseren activiteiten – van natuur- en tuinexcursies tot concerten en cursussen. En op een flink aantal zijn evenementen mogelijk. Daarmee is

dit boek niet alleen een aantrekkelijke introductie op dit bijzondere erfgoed, maar ook een gids om mee te nemen als je een buitenplaats bezoekt.

Lenneke Berkhout & René W. Chr. Dessing

KBOV-Ledenaanbieding:

Voor de leden van de Koninklijke Bond van Oranjevereniging is het boek voor € 20,- incl. verzendkosten te bestellen via Kantoor Verschoor:
kantoor.verschoor@euronet.nl
of 06-50 50 56 40.
Vermeld daarbij 'Jaarboek KBOV 2021'.

Koninklijk Paleis Amsterdam open

Sinds 15 juli 2021 is het Koninklijk Paleis Amsterdam, na een periode van sluiting in verband met de coronamaatregelen, weer open voor bezoekers. Van 15 juli tot en met 3 oktober waren er twee tentoonstellingen te zien: de jubileumtentoonstelling *Grensverkenners*, Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 150 jaar en de tentoonstelling Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2021.

Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 150 jaar

De Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst werd in 1871 door Koning Willem III ingesteld om jonge, talentvolle in Nederland werkzame schilders aan te moedigen in hun werk als kunstenaar. Daarna hebben Koningin Emma, Koningin Wilhelmina, Koningin Juliana, Ko-

Z.M. Koning Willem-Alexander met de winnaars van de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2021; Rinella Alfonso, Hend Samir en Philipp Gufler. 2021 © Jeroen van der Meyde

ningin Beatrix en Koning Willem-Alexander deze prijs ontwikkeld tot een traditie van koninklijke aandacht voor de schilderkunst. De Koninklijke Prijs is daarmee één van de oudste kunstprijzen van Nederland. 2021 is een memorabel jaar voor de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst. Het 150-jarig bestaan van de belangwekkende prijs werd deze zomer in het Koninklijk Paleis Amsterdam gevierd met de feestelijke jubileumtentoonstelling *Grensverkenners*. Gelijktijdig was in de galerijen de tentoonstelling van de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2021 te zien, waarin werk van vijftien jonge kunstenaars gepresenteerd werd.

Z.M. Koning Willem-Alexander met een van de drie winnaars van de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2021; Hend Samir. 2021 © Jeroen van der Meyde

Z.M. Koning Willem-Alexander voor het werk van een van de drie winnaars van de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2021; Philipp Gufler. 2021 © Jeroen van der Meyde

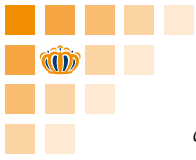
De tentoonstelling werd op woensdag 14 juli geopend door Z.M. de Koning en H.K.H. Prinses Beatrix. Voorafgaand werd de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2021 uitgereikt door Koning Willem-Alexander. In zijn toespraak lichtte hij toe: *“Tradities zijn mooi, maar nooit vanzelfsprekend. Telkens weer moeten we ons afvragen of een overlevering uit vroeger tijden nog wel past bij het hier en nu. Dat geldt ook voor de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst, in 1871 als ‘Koninklijke Subsidie’ in het leven geroepen door Koning Willem III. Heeft de Prijs na 150 jaar nog bestaansrecht?*

Het antwoord wordt gegeven vanuit de kunstwereld zelf! In een jaar dat 566 jonge kunstenaars zich aanmeldden om mee te dingen, denk ik dat we gerust mogen spreken van een levende traditie.

Ik ben daar heel blij mee, want ik beleef altijd veel plezier aan de uitreiking.” (...)

“Het wordt wel eens vergeten, maar een officiële uitreiking als deze is er niet altijd geweest. Vroeger ontvingen de inzen-

ders de uitslag per brief, en dat was dan dat. Het was mijn grootmoeder die begin jaren zestig begon met een jaarlijkse ontvangst van de winnaars en de juryleden, toen nog op Paleis Soestdijk. Daar zijn nog mooie foto's van: alle winnaars met hun vaak levensgrote werken buiten op het gazon, en mijn grootmoeder stralend ertussen."

Koningin Juliana ontvangt de Koninklijke Vereniging voor Subsidie aan de Vrije Schilderkunst en een aantal kunstschilders op Paleis Soestdijk. 1969 © Nationaal Archief

Grensverkenners

De jubileumtentoonstelling vierde het lef van grensverleggende deelnemers aan de Koninklijke Prijs uit de afgelopen decennia. Er was werk te zien van kunstenaars die door hun artistieke visie een onderscheidende plek hebben verworven in de kunstwereld, waarbij de prijs een stimulans is geweest. Curatoren Mirjam Westen en Richard Kofi hebben daartoe een bijzondere selectie ge-

Z.M. Koning Willem-Alexander met Suzan Drummen bij haar vloerinstallatie in het Koninklijk Appartement, onderdeel van de tentoonstelling Grensverkenners, Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 150 jaar. 2021 © Jeroen van der Meyde

H.K.H. Prinses Beatrix en Z.M. Koning Willem-Alexander voor The Family van Helen Verhoeven, onderdeel van de tentoonstelling Grensverkenners, Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 150 jaar. 2021 © Jeroen van der Meyde

maakt onder oud winnaars en genomineerden, participerende kunstenaars waren onder andere Ansuya Blom, Mattijs van den Bosch, Suzan Drummen en Natasja Kensmil. Westen en Kofi: *"We zijn op zoek gegaan naar kunstwerken die grenzen bevragen, oprekken, afbreken, en opnieuw opbouwen. Hiermee laten we de invloed zien van de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst en hoe deze prijs de deelnemende kunstenaars ertoe heeft aangezet verder te gaan in het vinden van hun eigen stem"*. De kunstwerken werden gepresenteerd als interventies in het historische interieur en de Vierschaar van het Koninklijk Paleis. Zo ontstonden prikkelende visuele contrasten, een aanzet tot een dialoog tussen de kunstwerken en het gebouw, het interieur en zijn lange geschiedenis.

In 2022 wordt de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst opnieuw uitgereikt. De tentoonstelling zal vanaf oktober in het Koninklijk Paleis Amsterdam te zien zijn. Wilt u het Paleis bezoeken? Kijk dan voor de openingstijden en tickets op www.paleisamsterdam.nl

Marleen Koens, Koninklijk Paleis Amsterdam

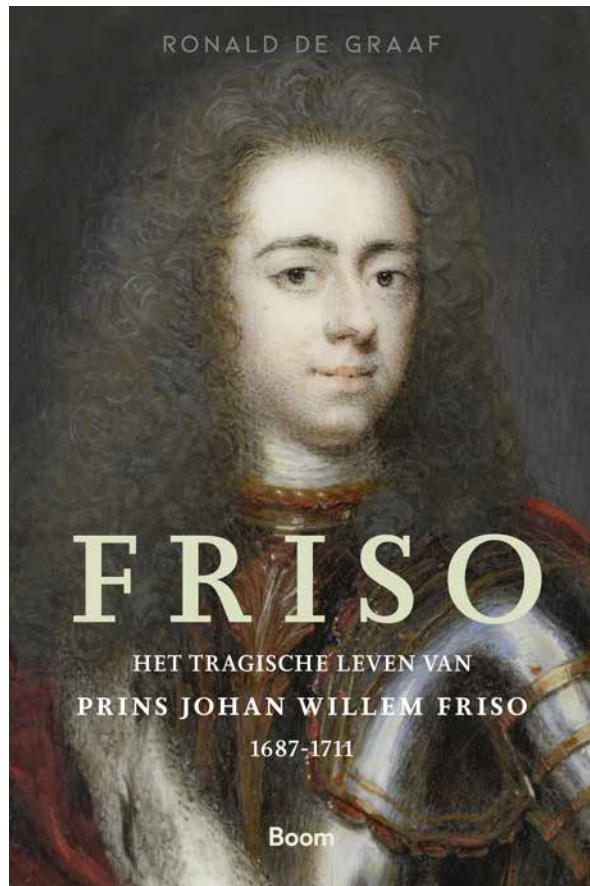
Friso, Het tragische leven van Johan Willem Friso 1687-1711

Roland de Graaf

www.boomuitgeversamsterdam.nl

ISBN 978 90 2443 6767

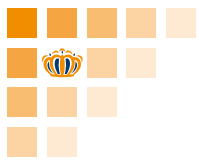
Friso, Het tragische leven van Johan Willem Friso 1687-1711, een indrukwekkend boek over Johan Willem Friso van Nassau-Dietz stadhouder van Friesland en Groningen. Residerend in de noordelijke hofstad Leeuwarden en de uiteindelijke stamvader van onze huidige Koninklijke Familie. Door zijn jammerlijke verdrinkingsdood (Strijensas 1711) werd hij geen stadhouder van de gehele Republiek der Verenigde Nederlanden, gezien de erfenis van zijn neef koning en stadhouder Willem III nog niet was geregeld. Uiteindelijk werd zijn zoon Willem IV stadhouder over de gehele Republiek. Het eerste hoofdstuk behandelt de dynastie waaruit Johan Willem Friso stamde. Hij stamde via beide grootmoeders af van Willem van Oranje-Nassau. "Erfenis en carrière" beschrijven de onderhandelingen over de erfenis van zijn in 1702 kinderloos gestorven neef Willem III, koning van Groot-Brittannië en stadhouder van de Republiek der Verenigde Nederlanden. Ook komt de opleiding en de loopbaan van de Friso aan bod. "Vrouwen, ruzie en roddels" betreffen de entourage om de prins. Hij was geliefd in adellijke kringen en veel aristocratische dames vertoefden graag in zijn gezelschap met alle perikelen van jaloezie inclusief. De Slag bij Malplaquet in 1709 is het hoofdstuk dat beschrijft het aandeel van de Friese prins in deze dramatisch verlopen veldslag tegen de Fransen. "Huwelijk en hof" belichten zijn huwelijk met Maria Louise van Hessen-Kassel en het hofleven in het stadhouderlijk hof in Leeuwarden en in het zomerverblijf Oranjewoud. "Vader, schoonzoon en stadhouder" gaat over zijn 2 kinderen Anna Charlotte Amalie en Willem Karel Hendrik Friso, de latere stadhouder Willem IV. Ook wordt beschreven hoe Friso in 1710 uiteindelijk, verlaat, stadhouder van Groningen werd. Het "Einde" gaat in op de trieste verdrinkingsdood van de jonge veelbelovende prins tijdens de overtocht van Moerdijk naar Strijensas. Eigenlijk het enige

feit dat de meeste Nederlanders kennen over Friso. Johan Willem Friso van Nassau-Dietz was een persoon vol tegenstellingen. Hoewel hij zich bewust was van de toekomst voor zijn familie, het stadhouderschap over de gehele Republiek als gevolg van de erfenis van zijn neef Willem III, mocht hij dat niet werkelijkheid zien worden. Het boek is een aanrader voor iedereen die meer wil weten over deze intrigerende prins die hoewel hij relatief kort leefde een belangrijke schakel is geweest in de opmaat naar het Koninkrijk der Nederlanden via zijn nazaten.

Bert Blaauw

KBOV-Congres Noordwijk 2021

Nadat er in 2020 geen KBOV-Congres mogelijk was vanwege COVID leken begin 2021 de seinen een beetje meer op groen te gaan staan voor een KBOV-Congres aan het einde van de zomer.

Uitgangspunt was en bleef: *elkaar weer veilig ontmoeten!* Randvoorwaarden werden er binnen het KBOV-bestuur én de KBOV Congreswerkgroep geformuleerd:

- Passend binnen de maatregelen en eisen gesteld door Overheid en RIVM
- Op een locatie waar grote (hoge) ruimtes te boeken waren met voldoende ventilatie
- Zoveel mogelijk op éénzelfde locatie, zo weinig mogelijk passeer en verplaatsbewegingen
- In een gemeente met een breed aanbod uit (veilige) binnen – en buitenactiviteiten
- Op locatie waar overnachten dichtbij of ter plekke mogelijk was, weinig reisbewegingen
- Waar veiligheid 'geborgd' kon worden zoveel mogelijk door deskundige screening

En 'last but not least': in een gemeente waar het Oranje leven duidelijk aanwezig is en 'gevierd' wordt.

En zo kwam de Congrescommissie terecht in Noordwijk. Want deze gemeente kent:

- Drie zeer actieve Oranjeverenigingen die ook in het Coronajaar 2020 inventief én actief waren en de Noordijkenaren een prachtige dag bezorgden op 27042020, te weten Oranjevereniging Noordwijk, Oranjevereniging Noordwijkerhout en Stichting Feestcommissie De Zilk,
- Een prachtlocatie waar de congresactiviteiten goed en

veilig kan plaatsvinden: Hotel NH Noordwijk Conference Centre Leeuwenhorst,

- Veel activiteiten en bezienswaardigheden voor elk wat wils en veilig te bezoeken.
- En natuurlijk de zee als 'extraatje'....

Na een eerste kennismaking met de vertegenwoordigers van de Oranjegeledingen en een eerste bezoek aan het NH Hotel Leeuwenhorst werd duidelijk: dit zou een goede keuze zijn voor een mooi en veilig KBOV-Congres 2021.

Contacten werden gelegd, plannen werden gesmeed, overeenkomsten afgesloten. Allemaal onder voorbehoud. Een eerste schrijven naar de leden ging de deur uit en de datum werd vastgezet op zaterdag 25 september. Achter de schermen werd druk overlegd en verfijnd en iedereen hield zijn of haar 'fingers crossed', hopende dat we als Oranjevrienden elkaar inderdaad zouden kunnen ontmoeten op zaterdag 25 september....

Vrijdag 24 september 2021: een verhaal over bloembollen...

Na een lange zomer waarin het afstemmen doorging en de aanmeldingen van de KBOV-leden binnenkwamen was het zover. Het KBOV-Congres 2021 kon van start. Een ééndaags Congres, startend om 10.00 uur. Sluitend rond 21.00 uur.

Maar de KBOV-Congrescommissie zou de KBOV-Congrescommissie niet zijn wanneer er ook niet voor de mensen die van ver zouden komen er ook iets te doen

en te zien zou zijn op de vrijdagavond voorafgaande aan 25 september. Immers veel mensen arriveren vaak op Congressen al daags van tevoren...

Door voorinschrijving, op eigen gelegenheid en met de nodige voorschriften en maatregelen, kon een select gezelschap terecht bij de Tulip Experience Amsterdam in Noordwijkerhout. Beter gezegd: bloembollenkwerker W.A.M. Pennings ontving de Oranjevrijwilligers

ORANJEVERENIGING
NOORDWIJK
SINDS 1909

in het enorme grote familiebedrijf. In Simon Pennings en zijn zoon ontmoeten we twee zeer gepassioneerde, deskundige en betrokken bloembollenkwekers die met veel passie en kennis deze Experience hebben opgezet om mensen kennis te laten maken met de bollenteelt. De vele stadia binnen het gehele proces en de immense bloemenpracht die dat proces oplevert.

Duizenden gladiolen op een groot veld bij de ondergaande zon in een mild briesje vormden het startpunt van onze eigen Oranje Experience. Het was donker toen iedereen vol kennis en met een zakje speciale Oranje bloembollen afscheid nam van de bollenkwekers. Dankjewel!

Zaterdag 25 september

Ochtend Congresgedeelte en lunch

Tussen half 10 en 10 uur zaterdagmorgen 25 september melden zich een kleine honderdvijftig Oranje vrijwilligers zich bij de diverse registratie- en checkpunten in het NH Hotel Conference Centre Leeuwenhorst.

Een stukje geschiedenis...

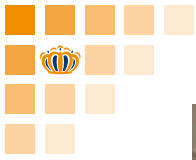
Leeuwenhorst is een gebied in Noordwijkerhout. Van oorsprong een écht bosgebied wat voor een groot deel bestaat uit loofbos en laanbeplantingen. Met links en

rechts dennenbosjes. Het gebied bestaat uit drie naast elkaar liggende gebieden: Oud, Klein en Nieuw Leeuwenhorst.

Bij de splitsing van het bisdom Haarlem verhuist een deel van de leraren en leerlingen naar een nieuw onderkomen gebouwd in het bosgebied Leeuwenhorst, grenzend aan de bollenvelden. In 1961 opent het kleinseminarie Leeuwenhorst de deuren. Van 1968 tot 1970 vonden hier de plenaire zittingen plaats van het Pastoraal Concilie van de Nederlandse Kerkprovincie. Na sluiting werd het gebouw regelmatig verkocht en verbouwd. Nu dus een onderdeel van de NH-hotelketen.

Bij aankomst bij dit hotel vallen de details van het voormalige kleinseminarie nog steeds op. De vrijstaande hoge klokkentoren is tot ver in de omtrek te zien en is een oriëntatiepunt voor velen. De voormalige kapel is nu hét hart voor conferenties, zakelijke en andere bijeenkomsten. De prachtige glas-in-lood ramen geheel rondom, vertellen het verhaal van het verleden en laten het buitenlicht prachtig gezeefd en gekleurd door. Ook

het orgel is bewaard gebleven als is het niet bespeelbaar. (Hoewel gesteld wordt dat men het wel weer restaureren en speelklaar wil maken inde nabije toekomst.)

Door de indrukwekkende (oorspronkelijke) toegangsdeur weten de Oranjevrijwilligers hun weg naar de verspreide tafels en stoelen te vinden. De 'Ronde' zoals de kapel tegenwoordig heet raakt langzaam gevuld. Gesprekken ontspringen vanzelf, de 'Namasté-groet' zien we veelvuldig en men is oprecht blij elkaar weer te zien. De zaal kleurt weer vertrouwd oranje...

Congresdeel

Om 10 uur start het KBOV-Congres 2021 met een openingsrede door Congreswerkgroep-voorzitter en vicevoorzitter van de KBOV Wendy Verkleij. Alle aanwezige KBOV-leden worden van harte welkom gezegd. 'Goed elkaar weer te zien...' Verkleij staat stil bij het afgelopen jaar, bij dat wat mensen is overkomen aan leed en tegenslag. Maar ook complimenten voor al die vrijwilligers die zowel in 2020 als wel in 2021 zich bovenmatig hebben ingespannen om binnen alle beperkingen toch een mooie en inhoudsvolle Koningsdag te organiseren. Nu vandaag weer samen. Bijpraten, delen, en gewoon gezellig weer bij elkaar! Het programma van deze ochtend wordt ontvouwd en de eerste gastsprekers van deze ochtend worden aangekondigd...

De kop is er af, we hebben er zin in!

Gastsprekers Wim Dehandschutter en Rick Evers.

Gastsprekers

Rick Evers en Wim Dehandschutter

We maken ons op voor een lezing door twee royalty-journalisten. Rick Evers, verslaggever bij vele royalty-programma's, auteur van het boek 'Máxima, Meer dan Majesteit' en columnist bij diverse bladen, alles wetend en onderzoekend betreffende het Nederlandse koningshuis en Wim de Handschutter, Nieuwsblad royalty journalist in België, verslaggever en columnist bij zowel Nederlandse als Belgische media.

Een klein uur mogen we gaan genieten van verhalen over de koningshuizen van Nederland en België. Krijgen we journalistiek onderbouwd de verschillen en overeenkomsten tussen beide koningshuizen voorgeschoteld. En alles komt voorbij: van het vieren van de

De twee royalty-journalisten Dehandschutter en Evers.

koninklijk gerelateerde feestdagen tot aan een blik op en in de werkwijze van de vele bezoeken die worden afgelegd in binnen- en buitenland. De kroonprinsessen Amalia (in december a.s. 18 jaar wordend) en Elizabeth (in oktober a.s. de 20-jarige leeftijd bereikend) worden 'vergeleken'. Qua karakter, maar ook qua rol binnen de monarchie. Prinses Amalia nog niet zo officieel zichtbaar, Prinses Elizabeth duidelijk wel. Uiteraard worden ook hun moeders tegenover en naast elkaar geplaatst. Populariteitspolls komen voorbij. De (mogelijke) redenen van oploeiende en afnemende populariteit in een golfbeweging. En dat alles binnen een historische context. We horen een integer, soms prikkelend maar immer een journalistiek op feiten en controleerbare gegevens verhaal. Vele beelden onderstrepen het vertelde. Beide heren boeien tot de laatste minuut die eigenlijk te vroeg komt.

Congresrede Pieter Verhoeve, KBOV-voorzitter

De Gouden Koets is de rode draad in de rede van voorzitter Verhoeve. Meteen aan het begin een woord van welkom aan de heer Thijs van Leeuwen, ook wel de 'Prinsjesdag-expert' genoemd. Auteur van diverse

Congresrede Pieter Verhoeve.

boeken, waaronder het boek 'De Gouden Koets. Van Amsterdams geschenk tot Nationaal symbool'. Verhoeve maakte deel uit van een klankbordgroep van 25 externe experts. Deze groep boog zich over de vraag hoe de Gouden Koets in de toekomst te zien, een plaats te geven in de Nederlandse samenleving. Vijf jaar lang is er gewerkt aan de restauratie van de Gouden Koets. Geschonken in 1898 aan Koningin Wilhelmina bij gelegenheid van de inhuldiging van de eerste vrouw op de Nederlandse troon door de inwoners van Amsterdam. In het huidige tijdsgewricht riep en roept de koets vragen op. Kan deze koets nog wel ingezet worden op Prinsjesdag? Hoe gaan we om, hoe duiden we de voorstellingen op de zijpanelen? De verschillende verwijzingen naar de koloniën op een van de zijpanelen roepen het debat op. Inmiddels staat de Gouden Koets (in bruikleen) in het Amsterdam Museum. En eenieder wordt uitgenodigd (ook vandaag via de congresrede van Pieter Verhoeve) zijn of haar lichtte laten schijnen over de inzetbaarheid en de waarde van deze koets in de Nederlandse samenleving, in de tijd van nu...

Red Bull, Jan Smilde en de bolide van Max Verstappen

Dan is er even een 'luchtig' moment. Vele Oranjevrijwilligers hadden al (goed beschermd achter rode-loper-koorden) een bekende bolide zien staan. Immers:

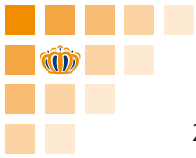

Dagvoorzitter Wendy Verkleij introduceert Jan Smilde.

De bolide van Max Verstappen.

Zandvoort ligt pal naast Noordwijk en de eerste race op het opnieuw in gebruik genomen circuit van Zandvoort zorgde en zorgt voor veel beweging en drukte op allerlei gebieden in de regio en het land. Red Bull directeur Nederland Jan Smilde legt de leden van de KBOV graag uit hoe een en ander tot stand is gekomen. Wat deze Formule 1-race betekent voor Zandvoort én Noordwijk én Nederland. Een flitsende presentatie verheldert het geheel en medewerkers van het Red Bull team gaan rond met blikjes met dat drankje 'wat je vleugels geeft'. Het zorgt ervoor dat we én alles weten nu over het circuit Zandvoort en we zitten meteen weer rechttop voor onze laatste gastspreker van vandaag.

Koen Marijt, 'Koen van Toen'

Koen Marijt is historicus, geboren en getogen in Noordwijk. Hij heeft zich verdiept in de geschiedenis

Koen Marijt.

Koen Marijt heeft een informatief en onderhoudend verhaal.

van Noordwijk, de rol van deze plaats in de recente geschiedenis en de band die er is tussen Noordwijk en Oranje. Bijzonder interesse heeft hij ook voor de Eerste en Tweede Wereldoorlog. En daar komen elementen samen die ook corebusiness zijn voor de Oranje vrijwilligers van de KBOV. Met zeer veel vaart, verve en vele

Lunch signersessie Rick Evers.

illustraties, foto's en (land)kaarten neemt Koen ons mee op reis. Van het beeld van Koningin Wilhelmina aan de Boulevard tot aan het museum van de Engelandvaarders. Van de Atlantikwall tot aan het verhaal van een bijna onopgemerkt bezoek van leden van het Belgische koningshuis aan Noordwijk. Dit laatste bleek als reden te hebben: de Nederlandse taal onder de knie krijgen. Een informatief en onderhoudend verhaal. Dankjewel Koen.

Lunch

Na een zeer informatieve en onderhoudende ochtend is iedereen toe aan een gezonde lunch. In de brede passerelle grenzend aan de Rotonde staat het nodige klaar voor alle bezoekers. Tijdens de lunch is er een speciale signersessie door Rick Evers. Er wordt goed gebruik van gemaakt. Na verloop van tijd volgt de informatie voor de Congresmiddag. We maken ons op voor bijzondere ontmoetingen en activiteiten.

Lunch.

Zaterdag 25 september

Middag- en avondprogramma

KNRM, Oude Jeroenskerk, Space EXPO – ESA & ESTEC

Het middagprogramma bood een drietal activiteiten. Door middel van voorinschrijving en vrije keuze gingen de Oranjevrijwilligers het middagprogramma in.

- **KNRM:** op het strand van Noordwijk krijgen de bezoekers van het KBOV-Congres een demonstratie te zien van de Noordwijkse afdeling van de Koninklijke Nederlandse Reddings Maatschappij. Het is droog, er staat een lekker briesje. De vrijwilligers van de KNRM leggen deskundig uit wat men zich voor moet stellen bij de werkzaamheden bij calamiteiten. Informatief, leerzaam en tegelijk een heerlijke middag op het Noordwijkse strand
- **Oude Jeroenskerk:** een gotische kruiskerk in Noordwijk-Binnen. Vernoemd naar de martelaar Jeroen. De kerk wordt gebruikt door de Protestantse Gemeente Noordwijk. In de kerk bevindt zich een Knipscheerorgel. Daarnaast vele bijzondere bezienswaardigheden uit diverse tijdvakken: een doopvont uit de 15e eeuw, preekstoel uit de 17e eeuw, tekstborden op het koorhek uit 1650 en meer. Vrijwilligers lichten toe en een kijkje boven vanuit de balustrade bij het orgel levert mooie plaatjes op.
- **Space-EXPO – ESA & ESTEC:** met de bus (beschikbaar gesteld door de Fa. Beuk) gaat een kleine groep richting Space-EXPO. Bij grote uitzondering krijgt deze Oranjegroep een speciale rondleiding in het 'heilighede der heiligen' waar wetenschappers uit de hele wereld zich bezighouden met onderzoek. Zeer deskundig en bevlogen wordt de groep rondgeleid. Uit alles blijkt dat dit complex niet alleen een visitekaartje is voor de gemeente Noordwijk maar voor

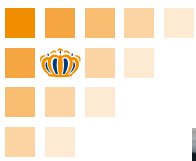

heel Nederland. Daarnaast is er het museum te bezoeken. Een echte aanrader voor groot en klein. Via grote schermen legt André Kuipers in zeer begrijpelijke taal alles wat met ruimtevaart en het heelal te maken heeft uit. Ook het milieu blijft niet onbesproken. Er worden heel wat foto's gemaakt en deze selecte groep begrijpt na afloop dat dit bezoek uniek te noemen is en niet voor iedereen weggelegd...

Ontvangst B&W

Als iedereen weer terug is in het NH Hotel Leeuwenhorst is het tijd voor de ontvangst door B&W.

Burgemeester Wendy Verkleij spreekt de aanwezige KBOV-leden toe. Duidelijk is dat de burgemeester trots is op haar gemeente. Trots ook op de mooie bedrijven en activiteiten die bezocht konden worden in goed en na coöperatief overleg. Een speciaal woord van dank is er voor de vrijwilligers van de drie Noordwijkse Oranjeverenigingen die samen met de Congrescommissie in korte tijd bergen werk hebben verzet! We proosten en toosten op het leven en spreken de wens uit elkaar weer in goede gezondheid opnieuw te kunnen ontmoeten bij een volgende KBOV-aangelegenheid.

Diner, paralympische sport en afsluiting

De KBOV-vrijwilligers zoeken opnieuw 'de Rotonde' op. Nu omgetoverd tot een restaurant. Elke tafel wordt uitgenodigd om via buffetvorm zijn of haar bordje te

vullen. Ondertussen is er sfeervolle achtergrondzang van de zussen Pien en Sophie Warmerdam. Vlak voor het dessertbuffet betreden het podium de paralympische sporters en medaillewinnaars Marlène van Gansewinkel en Noëlle Roorda. Zij worden begeleid door KNAU-bestuurder Rob Janssen. De medailles glanzen de zaal tegemoet en beide dames leggen aan de hand van een aantal stellingen hun passie, motivatie, hoogte- en dieptepunten uit. Het is een indrukwekkend verhaal en een fors applaus onderstreept de bewondering voor deze dames.

Afscheid

Dan loopt de avond ten einde. Deze avond geen vlag-overdracht naar de Oranjevereniging of gemeente die volgend jaar in 2022 het KBOV-Congres zal gaan organiseren. Zo ver zijn we nog niet in deze onzekere Corona-tijden.

KBOV-bestuurder Sylvia Hörmann wordt daarna op het podium uitgenodigd. Voor haar (lid van de Congrescommissie bijna 10 jaar en verantwoordelijk voor de KBOV-PR) loopt het KBOV-bestuurslidmaatschap in maart 2022 af. Ofwel: dit is haar laatste KBOV-congres

als bestuurslid. Ze wordt toegesproken door dagvoorzitter Wendy Verkleij. Een toepasselijk boekje oranje bloemen wordt overhandigd vergezeld door woorden van dank.

Dan is het tijd om de zeer goed gevulde Goodiebags te gaan ophalen en huiswaarts te keren.

Tot in 2022!

Het KBOV-Oranjecongres in Noordwijk zit er op. Een inhoudsvol congres op een prachtige locatie. Het was goed elkaar weer te ontmoeten. Laten we er op vertrouwen en ervan uitgaan dat we elkaar weer zullen zien ergens in Nederland in 2022!

Amalia. De plicht roept

Uitgeverij Prometheus
Peter Rehwinkel
ISBN 978 90 446 4836 2

Tijdens Koningsdag 2021 in Eindhoven liet prinses Amalia weten haar achttiende verjaardag niet spannender te vinden dan haar zeventiende. Toch zal de Prinses zich terdege bewust zijn van de traditie en de verantwoordelijkheid die op haar schouders rusten als troonopvolgster. Mocht de Prinses daar nog aan twijfelen, dan is het boek *Amalia. De plicht roept* een informatief naslagwerk.

Een biografie schrijven over een amper achttienjarige Prinses is geen sinecure. Temeer wanneer deze tot dusver relatief weinig in de openbaarheid is verschenen of interviews heeft gegeven.

Staatsrecht deskundige en politicus Peter Rehwinkel heeft het aangedurfd, op basis van een uitgebreide literatuurstudie en gesprekken met een groot aantal personen, die in meer of mindere mate deel uitmaken van de levenssfeer van de Prinses. Populariteit mag dan een dagkoers zijn, prinses Amalia voelde de polsslag van de huidige tijd goed aan toen zij afzag van haar royale toelage tijdens haar studietijd. Rehwinkel stelt dat de financiën en verdere voorzieningen voor het Koninklijk Huis de beeldvorming van prinses Amalia zullen blijven bepalen. Hoewel veel politieke partijen met het ter discussie stellen van het inkomen van de Oranjes hun vingers niet willen branden - bang als zij zijn voor electoraal verlies - pleit Rehwinkel toch voor meer diepgang in dit debat.

Eén van de belangrijkste conclusies van het boek is dat de Oranjes vooral worden gezien als symbool van staatkundige eenheid en nationale eensgezindheid. In de huidige egalitaire en genivelleerde samenleving heeft de monarchie veel aan mystiek verloren; een sober koningschap met dienstbaarheid aan de samenleving wordt momenteel van de Oranjes verwacht. Dat is ook de plicht die roept voor prinses Amalia.

Rehwinkel geeft een aardig inkijkje in het alledaagse leven achter de paleismuren. Zo mochten Amalia en haar zussen niet op de bank blijven hangen, wanneer

hun grootmoeder prinses Beatrix na een bezoek afscheid nam. “Opstaan,” was volgens Willem-Alexander het parool. Vermakelijk is ook de anekdote over prinses Amalia die aan de vooravond van de inhuldiging de koningszetel van haar vader in de Nieuwe Kerk alvast uitprobeert: “Pap, ik doe het nu al wel.” En we weten nu ook dat Herman Tjeenk Willink, voormalig vicepresident van de Raad van State, pannenkoeken voor de prinsessen bakt.

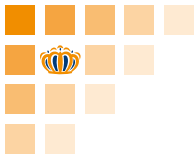
Wie verwacht met het boek *Amalia. De plicht roept* een uitgebreide biografie van de kroonprinses in huis te halen, wacht mogelijk een teleurstelling. Maar het is Rehwinkel zeker gelukt een Oranje-naslagwerk van formaat te schrijven, dat uitstijgt boven het hedendaags orangisme, dat zich vooral manifesteert in een mateloze belangstelling voor de modieuze creaties van de zgn. *royals*.

Uit de veelheid van historische, ceremoniële en staatsrechtelijke aspecten van het koningschap, treedt de Prinses van Oranje – en daarmee de toekomstige Koningin der Nederlanden – in het boek naar voren als een zelfverzekerde, sportieve en intelligente jonge vrouw. Modern (met o.a. een eigen *social-media* account) en met een klaarblijkelijk secuur afgestelde maatschappelijke antenne.

Vooraf dat laatste geeft vertrouwen voor de toekomst.

Berend de Boer

JONG ORANJE

Nieuwsgierig zijn kan heel leuk zijn. Van een gezonde nieuwsgierigheid kun je heel wat wijzer worden. Daarom is een boek lezen soms zo lekker...

Boeken met verhalen over het land waar je woont, boeken met fantasieverhalen (zou ik dat durven, zou ik dat zó doen?), boeken met heel veel wijsheid hóe een ander te helpen.

Gelukkig zijn er heel wat schrijvers en illustratoren (tekenaars) die dit soort boeken schrijven en maken.

In dit KBOV-Jaarboek tips en informatie over een aantal boeken waarin onderwerpen die allemaal te maken hebben met 'Oranje' of 'Prinsen, prinsessen, draken en ridders', met 'Nederland' en 'zorg voor elkaar'. Word je echt nieuwsgierig? Ga naar de bibliotheek, of bestel / koop het boek en kruip even lekker weg in mooie, leuke en interessante zaken....

Enne...O ja: volwassenen vinden dit ook leuk hoor!

Samen lezen, of iemand laten voorlezen is ook cool! Veel leesplezier!

Stel je voor...

Iedereen op school heeft vrienden. Jij valt niet zo op.

Dan hoor je dat de koningin bij jou in het dorp komt.

Misschien wel op jouw school...

En plotseling (als jij zegt dat de koningin op jouw school komt en de kinderen vragen mogen stellen) tel je mee en word je populair! Maar je weet eigenlijk niet of ze bij jou wel op school komt, misschien gaat de koningin wel naar de andere school in het dorp. Oeps...hoe loopt dat af?

Wat hebben een 'Oranje Prins' en Carnaval met elkaar te maken? Nou...heel veel! Ontdek alles in het boek 'Kielegat' waarin je kunt lezen dat in het jaar 1589, Prins Maurits (van Oranje) de stad Breda veroverde op de Spanjaarden. En dat alles tijdens het vieren van Carnaval in 1590 met een zogenaamd 'Turfschip'... Spannend verhaal!

JONG ORANJE

Verkleed jij je ook zo graag? Rondlopen als lieveheersbeestje, draak, ridder of...prinses!? Kevin gaat voor iets bijzonders tijdens het eindejaarsfeest op school. Julia ook. Maar dat is wel even een uitdaging. Hoe het afloopt?? Tsja...lezen én kijken dus!

Nederland is het land waarin we wonen. Nederland is een land met een hele lange indrukwekkende geschiedenis. In het boek *Lang Geleden* (de geschiedenis van Nederland in vijftig voorleesverhalen) word je mee teruggenomen in de tijd. Van jagen en verzamelen tot aan alles kan en alles mag. Superspannend, superinteressant en we komen onderweg Willem van Oranje én Koningin Wilhelmina ook nog tegen...!

Een tijdbalkposter krijg je er gratis bij! Gaaf hoor, dit allemaal zo bij elkaar te zien in woord en beeld!

Misschien weet je wat het RODE KRUIS is? Een organisatie die mensen helpt in nood. Over de hele wereld. Maar weet je dat er ook een ORANJE KRUIS is? Een organisatie speciaal voor kinderen in Nederland. Daar kun je leren hoe je Eerste Hulp kunt bieden aan een ander. Je kunt zelfs een diploma Jeugd Eerste Hulp halen! Superhandig én respectvol én goed. Want een ander goed helpen bij een ongelukje is toch top? Je speelt buiten, bent op de sport- of andere club, je helpt misschien mee op KONINGSdag? Hoe mooi is het dan dat je iets afweet van Eerste Hulp!

Vraag het boekje aan en word wijzer met het ORANJE KRUIS!

Kielegat / John van Ierland / www.woordmagie.nl

De Koningin komt! / Henk Hokke / Educatieve Uitg. Maretak

Prinses Kevin / Michaël Escoffier + Roland Garrigue / Van Goor

Lang Geleden / Arend van Dam & Alex de Wolf / Van Holkema & Warendorf

Het Oranje Kruis Jeugd (+ werk) boekje / Oranje Kruis Den Haag

Prinses Amalia: van harte gefeliciteerd met uw 18e verjaardag!

Een hartelijke groet
van alle bij de KBOV
aangesloten leden
en het KBOV-bestuur

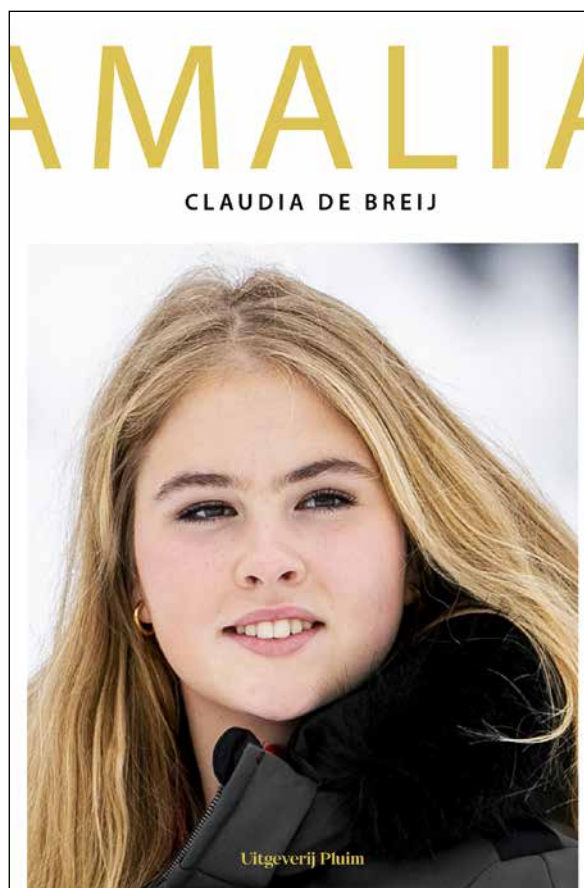
Amalia

Claudia de Breij
www.uitgeverijpluim.nl
ISBN 978 94 932 5663 7

Vers van de pers kon ik na publicatie het boek “Amalia” op 16 november lezen. Een bijzonder boek, want het betreft een eerste echte kennismaking met Catharina-Amalia Beatrix Carmen Victoria, de Prinses van Oranje, onze toekomstige Koningin. Op 7 december 2021 is de Prinses 18 jaar geworden en kan zij haar vader Koning Willem-Alexander opvolgen mocht zij daartoe geroepen worden. Claudia de Breij had de eervolle opdracht Prinses Amalia uitvoerig te interviewen en ons als inwoners van het Koninkrijk der Nederlanden een beter beeld te geven van een jonge vrouw, waarvoor het pad van haar toekomstige functie reeds is bepaald.

Ondanks dat de lezer zou verwachten dat het best een uitdaging is om een jongvolwassene te duiden is het Claudia de Breij gelukt om vele aspecten van Amalia te vinden en te belichten waardoor we de persoon beter leren kennen. Jeugd, opvoeding, interesses, school, hobby's, ervaringen, religie, familie, sport, geschiedenis, karakter, vrienden, smaak, vreugde en verdriet, alles laat een stukje van de puzzel zien die Amalia heeft gevormd. De combinatie van een onbezorgde jeugd en de eerste stappen hoe te leren leven en te functioneren in een Koninklijke entourage komen goed naar voren. Ook schetst De Breij het karakter van de Prinses van Oranje. Ze is een laconieke perfectionistische, dienstbare en eigenzinnige jonge vrouw. Maar ook voorzichtig, humorvol en een warme persoonlijkheid. Dat Amalia op haar 14e het idee dat ze ooit Koningin zou worden accepteerde en haar wijze besluit af te zien van een vergoeding van de Staat zolang zij nog niet hoeft in te zetten als troonsopvolgster getuigen van realiteitszin en een goed afgestelde antenne naar de maatschappij.

Claudia de Breij belicht, behalve haar jeugd en de komende jaren van opleiding voor het Koningschap, ook de eerste voorzichtige visie van Amalia op haar toekomstige rol als staatshoofd.

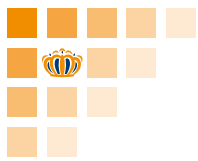

Wie het boek leest beseft dat Prinses Amalia aan het begin van haar volwassen leven staat dat ze op 7 december betreedt en bekrachtigt met haar intrede in de Raad van State op 8 december 2021. We mogen met vertrouwen haar verdere ontwikkeling tegemoet zien en ons verheugen dat de Prinses van Oranje in een hopelijk nog verre toekomst haar vader Koning Willem-Alexander zal opvolgen.

Complimenten voor de Prinses van Oranje en Claudia de Breij die dit boek vorm hebben gegeven. “Amalia” is een mooi boek waarmee we Prinses Amalia zeker beter leren kennen!

Bert Blaauw

Bestuurder aan het woord

Na twaalf jaar bestuurslidmaatschap komt er (statuair) een einde aan een mooie periode inzet voor de Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen. Wat maakt de taak inhoudsvol, wat zijn highlights geweest? Wat was überhaupt de motivatie om je als vrijwilliger voor deze 'Oranjeclub' in te zetten? In deze rubriek 'bestuurder aan het woord' neem ik u graag mee van 'ooit' tot 'hier en nu'.

Vorst en het Zwanenbroedershuis

Wanneer je geboren wordt met de familienaam *Vorst*, kan ik, nu na zesenzeftig jaar rondgelopen te hebben op deze werelddol, melden dat *Vorst* een naam is die vaak leidt tot gespreksstof. Allereerst vanwege het feit dat het woord *Vorst* vaak te zien was en is ter weer-aanduiding in de winterperiode. (1951; introductie TV Nederland. Bijzonder: zo leerde ik ook lezen!). Maar daarnaast natuurlijk *Vorst* als in Koningin, Koning, Monarchie en meer. Mijn vader grapt wel eens met een dikke knipoog: 'Met die naam moet je je natuurlijk vorstelijk gedragen'. Mijn zus en ik wisten niet zo goed wat dat betekende. Mijn ouders hadden een woning-richtingsbedrijf (Fa. F. Vorst) aan de Hinthamerstraat 138 te 's-Hertogenbosch. Niet ver van het 'Zwanenbroedershuis'. Staand voor het onderkomen van de 'Il-

lustere Lieve Vrouwe Broederschap' (1318). Sinds de Reformatie in dit genootschap achttien katholieke en achttien protestantse leden. De schilder Jeroen Bosch maakte deel uit van het genootschap. Maar ook Willem van Oranje was één van de leden. In een lange traditie volgen Koningin Wilhelmina, Prins Hendrik, Koningin Juliana en Prins Bernhard, Koningin Beatrix, Prinses Irene en nu Koning Willem-Alexander. In 1963 bracht Prinses Irene een bezoek aan het Zwanenbroedershuis. Mijn zus en ik (8 toen) holden 90 meter rechtsaf en stonden vervolgens eerste rang. En daar zagen we wat 'vorstelijk gedrag' inhield! We hadden weer wat om na te spelen, mijn ouders gniffelden...

Vanzelfsprekend vrijwilligerswerk

Belangstelling voor de geschiedenis en maatschappelijke, sociale processen hebben me altijd geboeid. Met een opa en een moeder in het 'stille verzet' tijdens WO II werden vrijwilligerswerk én 'respect voor ieder individu' me met de paplepel ingegoten. Vanaf mijn zestiende heb ik me onafgebroken in het vrijwilligerswerk gestort. Ofwel nu in 2021 betekent dat een 50-jarig jubileum voor mij. Nog steeds met veel plezier op diverse terreinen vrijwilligerswerk (regiogebonden en landelijk), en nog steeds leer ik daar ontzettend veel van!

Zilveren Regeringsjubileum Koningin Beatrix

We maken een sprongetje: inmiddels ben ik 'juf' op de Lambertusschool te Haarsteeg. Koningin Beatrix viert haar regeringsjubileum in 2005. Een nationaal programma wordt georganiseerd. Tot mijn verbazing is er niets specifiek ontwikkeld is voor het (basis)onderwijs. Vreemd. Maar... ideeën indienen mag. U begrijpt het al: ik ga naar mijn leidinggevende, vraag zijn medewerking voor mijn plannetje om een en ander op papier te zetten. Activiteiten i.c.m. het goede doel. Zo gezegd, zo gedaan. Ik ga aan de slag, duik in de geschiedenis, de boeken, vraag leerlingen wat ze leuk vinden, willen weten van en over de Koningin, de monarchie. Vraag een collega (bekwame tekendocent) of hij garant wil staan voor wat illustraties. Ik ga schrijven. Er rolt een heus koninklijk project uit: leesboek en werkbladen. Het idee wordt ingestuurd naar het Nationaal Comité Zilveren Regeringsjubileum en tot grote verrassing krijgen we, krijg ik, een positief antwoord. Het idee wordt onderdeel van het Nationale Programma en alle publicaties daaromheen!

Sylvia Hörmann-Vorst.

Wat een eer, superleuk voor onze leerlingen, school, dorp! Ik ga bellen, navraag doen. Er ontstaan naast het project voor de kinderen uit Haarsteeg ook prachtige activiteiten. Alles worden gehonoreerd. Groep 1 t/m 4: sprookjes via koninklijke toneelvoorstellingen en voorleessessies op een heuse troon door kinderboekenschrijvers. Groep 5 en 6? Op bezoek in de Koninklijke Stallen in Den Haag waar stalmeester Bert Wassenaar ons rondleidt langs koetsen en paarden. En het paard van de koningin mag zomaar geaaid mag worden! De leerlingen uit groep 7 en 8 mogen naar Den Haag. Prinsjesdag 2005. Prachtige plek vóór het Mauritshuis. Bezoek aan de Tweede Kamer, rondleiding door Boris van der Ham. Dan wachten op dé Gouden Koets met daarin Koningin Beatrix. De koets houdt even in. Er wordt 'voorstelijk' én luidruchtig gezwaaid. Het Jeugdjournaal volgt ons de hele dag. Ter afsluiting feestweek: een Koninginnemarkt. Kunst, cultuur, zang en oranje spulletjes die worden verkocht voor het goede doel. Wat een toptijd! En weer raak ik onder de indruk van zoveel mensen die hun vrijwillige steentje bijdragen. Waar kun je als gemeenschap toch groot(s) in zijn! Maar het stopt daar niet. Enige tijd later komt er een officiële brief. Het gehele project is opgevallen. Ik mag naar Maastricht afreizen waar ik in het Gouvernement aan de Maas het

predicaat 'Hofleverancier Creatief Onderwijs' mag ontvangen uit de handen van de toenmalige voorzitter van de Eerste Kamer. Tenslotte thuis nog een telefoontje van het secretariaat van de Koningin met een bedankje. Gelukkig hebben we de foto's nog zeggen ze...maar de herinneringen zitten blijvend op veler én mijn netvlies.

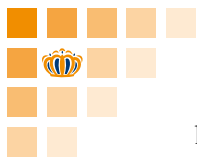
Eerste kennismaking Oranjabond

In Maastricht is ook Jan Pommer. Voormalig voorzitter van (toen nog) de Bond van Oranjeverenigingen, en betrokken bij de officiële activiteiten rondom het Regeringsjubileum. Hij spreekt me aan. Introduceert me bij de Bond, want jeugd & jongeren & PR? Dát zijn zaken die de Bond nog wel kan gebruiken. Voorlopig even plaatsnemen op de 'reservebank', er zijn nog geen nieuwe bestuursleden nodig. Maar wel mag ik vast met een aantal landelijke prominenten meteen aan de slag op Paleis het Loo in de werkgroep Wilhelmus. Leergierig als ik ben stap ik in het Oranje Avontuur.

Koninginnedag 's-Hertogenbosch 2007 en maatschappelijke stage Willem-Alexander

In 2007 viert Koningin Beatrix Koninginnedag in 's-Hertogenbosch. Voormalig burgemeester Rombouts belt me. Hij vraagt of ik het project 'de Gouden Koets'

kan ombuigen naar een project voor Den Bosch. 'Koningin Beatrix op bezoek in de stad van Jeroen Bosch' ontstaat. Opnieuw een eer. Ik draai mee in de werkgroep en mag de Koningin aan het einde van haar wandeling voorstellen aan 15 leerlingen van het Sint-Janslyceum. Waar ik inmiddels werk als docent en coördinator VWO-onderbouw. Samen met 15 ouderen zijn zij vandaag op pad. Toen nog Prins Willem-Alexander maakt grote indruk door te melden dat hij op school in Wales tijdens zijn maatschappelijke stage wc's schoonmaakte! Zonder Máxima, zij is in de laatste maanden van haar tweede zwangerschap. Koningin Beatrix krijgt een koninklijk T-shirtje mee, met een tekening van een Bosch' meisje.

(Extra: in 2013 weer een vraag van de gemeente. Bij gelegenheid van de kennismakingsbezoeken van het nieuwe Koningspaar, tekst en uitleg geven over de organisatie 'Veur Mekaor'. (Naam zegt genoeg toch?) Beide vorstelijke personen luisteren naar verhalen van vrijwilligers en de ervaringen van zo'n twintig rolstoelers.

2010: Bestuurslid Bond van Oranjeverenigingen

En hoewel dus niet actief in een Oranjevereniging, tóch gevraagd in 2010 als Bestuurslid bij 'de Bond'. Portefeuille? PR en Jeugd. Een lange reeks activiteiten, evenementen en ervaringen binnen het Oranje Spectrum volgen. Samen met het bestuur van de BOV, later de KBOV, na de toekenning 'Koninklijk'.

Het leukste en voor mij meest bijzondere;

- **Oranje vrijwilligers ontmoeten** bij het uitreiken van de KBOV-versierselen in mijn regio Brabant en Limburg, deze mensen in het zonnetje zetten. **Zonder hen (zonder u!) geen Oranje festiviteiten,**
- **In gesprek gaan met mensen** tijdens de ledenvergaderingen, de regiobijeenkomsten (m.n. de eerste in de reeks in Grevenbicht in Limburg), graag wilde ik ook **'mijn regio' (het Zuiden) op de kaart zetten,**
- **KBOV-congressen** mede organiseren en de **mensen ter plaatse hun verhaal laten vertellen**, ze in hun kracht zetten en zó hun regio, hun stad, dorp laten zien mede via hun Oranje activiteiten.

Voor mij is dit waar (mijn) KBOV- vrijwilliger zijn om draait: samen het Oranjegevoel delen. Van elkaar leren, naar elkaar luisteren, kritisch mogen zijn, oplossingen zoeken, ideeën genereren, samen 'Oranje dragen'.

Bijkomende leuke dingen:

- Via een persaccreditatie op Koningsdag op locatie fotograferen. Als amateurfotograaf tussen de grote

persjongens staan. Mooie plaatjes schieten voor het KBOV-Jaarboek, de Nieuwsbrief.

- Bij een 3-tal reizen naar de VS Queens- (later) Kings-day mee mogen maken. In The Netherlands Club New York met de ambassadeur aldaar. Michiel Zonnevylle (voormalig voorzitter van de KBOV) zorgt voor de eerste introductie. In San Francisco ontvangen worden door de Consul-Generaal. Een uitnodiging krijgen voor Queensday in Golden Gate Park bij the Wilhelmina Mill. Insteek immer: hoe viereen Nederlanders overzee, hoe viereen Expats Koninginne-Koningsdag? Hoe kijkt Amerika hier naar? Vele bijzondere gesprekken, van elkaar leren en dus: kopij voor de Jaarboeken van de KBOV!
- Contacten opbouwen met vertegenwoordigers van het Paleis op de Dam, Paleis het Loo, de sKBL Foto's daar mogen maken. Deze contacten leveren vele artikelen aan. Soms: een mooie uitnodiging.
- Gevraagd worden voor interviews. Tijdschriften, krant. TV. Onderwerpen: monarchie versus republiek, de troonswisseling. (Wél dan verplicht op de foto, niet zo mijn ding, sta liever achter de camera...)
- Naar de Nieuwjaarsreceptie in het Paleis op de Dam: de koning en de koningin ontmoeten.
- Meewerken aan het boek 'Vertel het de Koning', het project 'Post voor het Paleis'.
- Het 'vak' leren van Theo Slagboom (voormalig secretaris) en van hem het eindredacteurschap van het KBOV-Jaarboek overnemen. De KBOV-Nieuwsbrief opzetten.

Afscheid

Een en ander staat en stond altijd in het licht van u, de KBOV-achterban. U als Oranje vrijwilliger in dat Jaarboek en de Nieuwsbrief o.a. tot uw recht laten komen. Veel Oranje vriendschappen heb ik overgehouden aan deze twaalf jaar. Voor alles ben ik dankbaar. Uren tellen heb ik nooit zo gedaan, daar word je maar onrustig van. Gewoon aan de slag, je 'werk' doen. Net zoals u dat doet voor uw eigen Oranjevereniging of Stichting. Zonder u bestaat de KBOV niet. Dank dus aan u allen, dank voor het vertrouwen, succes met en bij alles wat u doet. Ook in de Oranje wereld gaat het pad niet altijd over rozen. Maar uiteindelijk telt: Samen met Oranje, dat is wat de KBOV beoogt. Houd de Oranje draad vast! Wat mezelf betreft: ik zie u vast nog wel ergens in de toekomst! Tip: zet alle eerste letters van de strofen in de rubriek 'van de redactie' achter elkaar en u leest mijn wens!

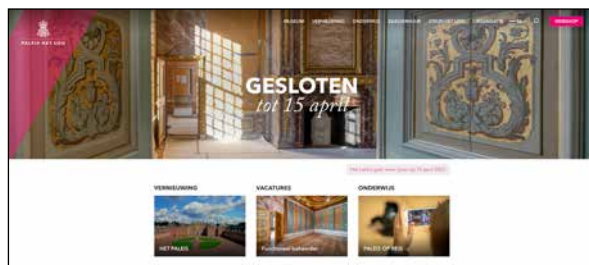
Vorstelijke groet, Sylvia Hörmann-Vorst.

Musea: Koninklijk en Royaal

PALEIS HET LOO

Op 15 april 2022 zal Paleis Het Loo weer haar deuren openen. Op de website www.paleishetloo.nl kan men nog steeds via animaties en nieuwsberichten de werkzaamheden volgen van de vernieuwingen en renovatie van het paleis.. Onder de noemer 'het nieuwe paleis' lezen we bijzonderheden over het 'Huis van Oranje' en het 'Juniorpaleis'. En wilt u 'royaal' vergaderen of een bijeenkomst plannen? Ook dat kan voortaan op Paleis Het Loo!

De KBOV brengt graag tentoonstellingen binnen een koninklijke setting onder uw aandacht. Ook in deze editie van het KBOV Jaarboek 2021 vindt u weer bijdragen vanuit het Koninklijk Paleis Amsterdam, Paleis Het Loo en de SKBL (stichting Kastelen, Buitenplaatsen en Landgoederen). In 2021 én 2022 ook aandacht voor het Stedelijk Museum Amsterdam. Lees hierover het artikel 'de Gouden Koets' in dit Jaarboek! Veel museumplezier gewenst!

KBOV-Bestuur,
woonplaats,
taak

Mr. Drs. P. (Pieter) Verhoeve, Gouda, voorzitter
W.J.A (Wendy) Verkleij-Eimers, Noordwijk, vicevoorzitter
Drs. D.H.J. (Dick) Steenks, Wemeldinge, secretaris
F.C. (Frank) de Buck, Dordrecht, penningmeester
G.J. (Gerben) Heldoorn MA, Woudenberg, 2e secretaris
Drs. H.H. (Harry) van Alphen, Culemborg, lid
L.H. (Bert) Blaauw, Harkstede, lid
Ir. J.O. (Jilske) de Bruin, Buren, lid
S.A.A.C. (Sylvia) Hörmann-Vorst, 's-Hertogenbosch, lid / PR

Koninklijke Bond
van
Oranje
verenigingen

*Het bestuur van de
Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen
in het Koninkrijk der Nederlanden
wenst u zinnvolle en goede kerstdagen
en een gezond en samenbindend 2022 toe!*

